ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ.
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4810 ਦੀ 2021)
ਸਤੰਬਰ 13, 2021
[ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ ਅਤੇ
ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2017 – ਧਾਰਾਵਾਂ 54(3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 164 – ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਨਿਯਮ, 2017 – ਨਿਯਮ 89(5) – ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ – ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਆਰ/ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਿਵਲ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2792 ਦੀ 2019) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 54(3) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟੀਵੀਐਲ. ਟ੍ਰਾਂਸਟੋਨੇਲਸਟ੍ਰੇਯ ਐਫਕੋਂਸ ਜੌਇੰਟ ਵੈਂਚਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8596-97, 8602 ਆਦਿ ਦੀ 2019) ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਸਿਰਫ ਰਿਫੰਡ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਸੁਸਥਾਪਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਮਾਵ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇ – ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ 89(5) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2017 – ਧਾਰਾ 54(3) – ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਨਿਯਮ, 2017 – ਨਿਯਮ 89(5) – ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ – ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਫੈਸਲਾ: ਰਿਫੰਡ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ – ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਿਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਲਈ ਹੀ – ਇਸ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ – ਜਦਕਿ

ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਿਆਂ, ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਪਾਬੰਧੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 54(3) ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਨਿਯਮ*, 2017 - ਨਿਯਮ 89(5) - ਨਿਯਮ 89(5)* ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ - ਫੈਸਲਾ*:* ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ*,* ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜੋ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਹੋਣ *'*ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੁਝ ਅਣਬਰਾਬਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਕਰਦਾਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ*,* ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ

1. ਧਾਰਾ 54 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੀਏ, ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ। ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਹੀ ਉਹ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਅਣਵਰਤੀਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ"। ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ "ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ "ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ" ਦੇ ਦੋਹਰੇ - ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਫਾਰਮੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਸਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਨਰਲੇਖਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ (i) ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54 ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ-1 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰਿਫੰਡ' ਸ਼ਬਦ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨਪੁਟਾਂ ਜਾਂ ਇੰਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ-1 ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ 'ਰਿਫੰਡ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਪਨਾਈ ਗਈ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਮੁੜ-ਲਿਖਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ (ii) "ਕਾਰਨ" ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ (ii) "ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ" ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਤਦ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜਦੋਂ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਨਪੁਟ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ 'ਇਨਪੁਟ' ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣਾ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 69]

2. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਰਿਫੰਡ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਇਨਪੁਟ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ) ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਪਾਬੰਧੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 70]

ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ

2. ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਰੀਜੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਲੋਜ਼ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹਨ, ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਰਿਫੰਡ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਇ

CGST ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ *89(5)* ਦੀ ਵੈਧਤਾ, ਧਾਰਾ *164* ਅਧੀਨ *CGST* ਐਕਟ ਦੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ

3. ਧਾਰਾ 164(1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ CGST ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ GST ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਇਸ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਨਿਰਧਾਰਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਉਲਟਾ ਮਾਨ ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਵ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਰ ਉਸ ਘਟਨਾਵਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਹਨ। ਨਿਯਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਜੋ ਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲੰਘਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਵਿੱਚ "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। [ਪੈਰਾ 85]

ਨਿਯਮ *89(5)* ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਨਾਮ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ *54(3)*

ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) "ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ" ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਵਿੱਚ, ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਨੂੰ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ "ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 90]

ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਾਸੇ ਦੀ ਲਾਈਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਧਾਰਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੁਆਰਾ ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ (i) ਨਿਯਮ ਸੰਸਦ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜਾਂ (ii) ਨਿਯਮ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) "ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ" ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੇ ਖੰਡ (ii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਧੀ ਨੂੰ ਲੰਘਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੇ ਖੰਡ (ii) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

B ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਸਿਰਫ ਰਿਫੰਡ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਸੁਸਥਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ 89(5) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 92]

C ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ

D ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 89(5) ਅਧੀਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਭਾਜਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 42 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 42(1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਸਮੇਤ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕੁਝ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਉਸ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਸਮੇਤ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਅਧੀਨ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਆਈਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਸਮੇਤ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 42, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 17 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਜਾਂ (2) ਅਧੀਨ ਇਨਪੁਟ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਇਸ ਦਾ ਢੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 43 ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ 42 ਅਤੇ 43 ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੋਨੋਂ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲਿਆਂ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਮਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੇਤ ਪੈਰੇਂਟ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਿਚਿਤ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤੋ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ। [ਪੈਰਾ 101]

ਜਿਹੜੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਾਰਮੂਲਾ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁੱਟ ਸਮਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਈਟੀਸੀ ਇਕੱਠਾ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੂਲ 89(4) ਵਿੱਚ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਫਾਰਮੂਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੂਲ 89(5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਕੁੱਲ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਗ, ਭਾਵ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਤੋਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਸਲੀਅਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ, ਫਾਰਮੂਲਾ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਗਰੂਕ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੱਲ, ਭਾਵ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕ੍ਰਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਉਲਟ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕੱਠੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਭਵ ਹੱਲ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਕਲਪਨਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇ। [ਪੈਰਾ 105]

B ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਆਇਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਵਲ ਤਬ ਹੀ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਹੈ ਜੇਕਰ ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਨ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਜ ਨ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੁਝ ਅਣਬਰਾਬਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਜੁੱਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਗਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ। [ਪੈਰਾ 111]

C ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ /
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2792 ਦੇ 2019 –
ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

D ਟੀ.ਵੀ.ਐਲ. ਟ੍ਰਾਂਸਮੈਕਟਰੀ ਐਗਰੋਂਸ ਜੌਇੰਟ ਵੈਂਚਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8596, 8597, 8602, 8603, 8605 ਅਤੇ 8608 ਦੇ 2019 – ਪੁਸ਼ਟੀ।

E ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਅਰਬਨ ਲੈਂਡ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਬਕਿੰਘਮ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਟਿਕ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (1969) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 55 : [1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268; ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਸੁੰਦਰਮ ਪਿੱਲੈ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਆਰ. ਪਟਾਬਿਰਾਮਨ (1958) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591; ਹੀਰਾਲਾਲ ਰਤਨਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜ (1973) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 216 [:1973] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

502; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਟੀ.ਟੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (2012) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 226 [:2011] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 706; ਆਦਿ

ਹੋਟਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 698 [:1989] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 880; ਸਪੈਂਸਿਸ ਹੋਟਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1991) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 154 [:1991] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 429; ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਸੀ.ਐਲ. ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (2018) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 709 [:2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1079; ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2007) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 732 [:2006] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 290 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਥਾਈ ਮਥਾਈ @ ਜੋਬੀ ਬਨਾਮ ਜਾਰਜ (2010) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 358 [:2010] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 489 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮੈਕਫਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 536 [:1996] 10 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 585; ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸਨਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2007) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 527 [:2007] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 147; ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 352 [:2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 380; ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਬਿਪਿਨਚੰਦਰ ਮਗਨਲਾਲ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 1048 [:1961] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 493; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲੀਲਾ ਜੈਨ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 1296 [:1965] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 276; ਬਿਹਾਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੇਨ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਯੂਨੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਬੈਂਕ ਆਫ ਬਿਹਾਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1967 ਐਸ.ਸੀ. 389. [:1967] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 848; ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਖੋਸਾ (1974) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 19 [:1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 771; ਰੀ ਦ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟਸ ਬਿੱਲ 1978 (1979) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 380 [:1979] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 476; ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸਜ਼ ਬਨਾਮ ਧਰਮੇਂਦਰ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (1988) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 570 - [:1988] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 946; ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 466 [:1976] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 552; ਭਾਰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘਾਨੀਆ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ (ਸੈਂਟਰਲ) (1994) 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 46 - [:1994] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1033; ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਆਫ ਆਮਦਨ ਕਰ ਬਨਾਮ ਕੋਇਮਬਤੂਰ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵਰਕਸ (2007) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 126 - [:2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 622 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1996] 10 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 585 ਪੈਰਾ 11 ਡੀ.1.3(iii) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2007] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 147 ਪੈਰਾ 14(i) & 24 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 381 ਪੈਰਾ 57 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1958] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591 ਪੈਰਾ 65 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1973] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 502 ਪੈਰਾ 66 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

[1961] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 493 ਪੈਰਾ 66 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1965] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 276 ਪੈਰਾ 66 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1967] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 848 ਪੈਰਾ 66 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 771 ਪੈਰਾ 72 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1979] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 476 ਪੈਰਾ 72 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268 ਪੈਰਾ 76(i) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

[1989] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 918 ਪੈਰਾ 76(ii) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

[2011] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 26 ਪੈਰਾ 76(iv) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

[1988] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 946 ਪੈਰਾ 77 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1998] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 880 ਪੈਰਾ 78 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

[1991] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 429 ਪੈਰਾ 79 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

[1976] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 552 ਪੈਰਾ 91 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1994] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1033 ਪੈਰਾ 91 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 622 ਪੈਰਾ 99 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1982] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 947 ਪੈਰਾ 102 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

[2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1079 ਪੈਰਾ 110 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

[2006] 6 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 290 ਪੈਰਾ 110 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4810 ਦਾ 2021.

24.07.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 2792 ਦੇ 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4809, 4811, 4807, 4767, 4804, 4806, 4802, 4783, 4775-4781, 4769-4744, 4805, 4808, 4764-4765 ਦੇ 2021 ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 489 ਦੇ 2021।

ਐਨ. ਵੇਂਕਟਾਰਮਨ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਏਐਸਜੀਜ਼, ਅਮਿਤ ਆਨੰਦ ਤਿਵਾਰੀ, ਏਏਜੀ, ਅਰਵਿੰਦ. ਦਾਤਾਰ, ਵੀ. ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਸ਼ਿਆਮ ਗੋਪਾਲ, ਮਿਸ ਬੀਨਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਮ. ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ, ਜੋਸਫ ਪੂਕਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਨੀਲੇਸ਼ ਟਰਨਰ, ਟੀ. ਧਵੇਸਕ ਪਠਾਨ, ਜਸ ਐਮ & ਜੇ & ਚੈਂਬਰਜ਼, ਡਾ. ਅਯਾਨਿਸ਼ ਪੋਦਾਰ, ਅਨੰਤ ਕੁਮਾਰ ਯਤਸਯਜਾ, ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਰੇਸ਼ ਠਾਕਰ, ਕੁਮਾਰ ਵਿਸਲਾਕਸ਼, ਹਾਰਦਿਕ ਮੋਦੀ, ਉਦਿਤ ਜੈਨ, ਅਮਿਤ ਲੱਧਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਵਿਕਾਸ, ਹਰੀਸ਼ ਬਿੰਧੁਮਾਧਵਨ, ਪਵਨੀਸ਼ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਹੁਲ ਉੰਨੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਅਸ਼ਵਿਨੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ, ਸ਼ਨਯਾਸ੍ਰੀ ਥਯਾਗਰਾਜਨ, ਮਨੋਹਰਨ ਇਲਾਪਨ, ਜੀ. ਨਟਰਾਜਨ, ਕਾਰਤਿਕ ਜਿੰਦਲ, ਅਨੰਤ ਗੌਤਮ, ਨਿਪੁਣ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਧੁਰ ਤੇਵਤੀਆ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੌਤਮ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਪੀ. ਬੀ. ਰੇਂਗਨਾਥ, ਰੋਹਨ ਤਲਵਾਰ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਚਿੰਨਾਈ ਚੰਦਰਾ, ਆਰ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਓ, ਅੰਜਿਕਾ ਤਿਵਾਰੀ, ਨਿਕਲੇਸ਼ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਮਿਸ ਚਰਨਯਾ ਲਕਸ਼ਮੀਕੁਮਾਰਨ, ਅੰਕਿਤ ਯਾਦਵ, ਮਿਸ ਵੀਨਾ ਕਮਾਥ, ਰਤਨੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਉਚਿਤ ਸ਼ੇਠ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਅਨੰਦ ਨਵੀਨਵੀ, ਆਦਿਤਯ ਭੱਟਾਚਾਰਿਯਾ, ਮਿਸ ਅਪੇਕਸ਼ਾ ਮਹਿਤਾ, ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸੋਮੇਸ਼ ਜੈਨ, ਨਵੀਨ ਬਜਾਜ, ਈ. ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲਾ, ਵਿਨੇ ਸ਼ਰਾਫ, ਰਵੀ ਭਰੂਕਾ, ਅੰਕਿਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੰਦੀਪ

ਗੋਇਲ, ਡਾ. ਜੋਸਫ ਅਰਿਸਟੋਟਲ ਐਸ., ਸਾਕੇਤ ਕੌਸੁਭਾਤਲਾ, ਮਿਸ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਸੂਚੀ*

ਏ ਪਰਿਚਯ 5
ਬੀ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਪਿਛੋਕੜ 6
ਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 8
ਡੀ ਸੁਝਾਅ 12
ਡੀ.1 ਭਾਰਤ ਸੰਘ 12
ਡੀ.1.1 ਭਾਗ I- ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ 12
ਡੀ.1.2 ਭਾਗ II- ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 13
ਡੀ.1.3 ਭਾਗ III- ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 19
ਡੀ.2 ਮੁਲਾਂਕਣ 21

*ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੋਟ: ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ

1. ਸੰਸਦ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਐਕਟ 2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ,
ਧਾਰਾ 54 ਵਿੱਚ ਕਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀਤ ਇਨਪੁਟ ਕਰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

(i) ਬਿਨਾਂ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼; ਅਤੇ
(ii) ਕਰੈਡਿਟ ਦਾ ਜਮਾਂ "ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ
ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ"।

“ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ”
“ਆਈਟੀਸੀ” ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਨੋਟ, ਧਾਰਾ 54(3) ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਨਿਯਮ 20175 ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 89(5) ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ "ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ"। ਉਕਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਿੱਚ "ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। "ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਨਿਯਮ 89(5) "ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤੱਥਪੂਰਨ ਪਿਛੋਕੜ

3. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਨਿਆਂਪੀਠ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ

- (i) ਧਾਰਾ 54(3) ਉਲਟ ਮੁਹਰ ਢਾਂਚੇ ਕਾਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ;
- (ii) ਆਈਟੀਸੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;
- (iii) ਧਾਰਾ 54(3) ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜੋ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;
- (iv) ਜਦੋਂਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਇਨਪੁਟਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਪੰਨ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਨਿਯਮ 89(5) ਉਲਟਾ ਵਾਇਰਸ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (v) ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 54(3) ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਕੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਨਪੁਟਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ।

4. ਗੁਜਰਾਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵੰਡ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 24 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2021] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

“ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (ਕ) ਜੋ ਕਿ "ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ" 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਅਣ-ਵਰਤੀਏ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ" ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਏ "ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ" ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, CGST ਐਕਟ, 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।”

ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਣ-ਵਰਤੀਏ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਲਈ “ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ” ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ, ਨਿਯਮ 89(5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ।

5. ਤਾਰੀਖ 21 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਟੀਵੀਐਲ. ਟ੍ਰਾਂਸਟੋਨੇਲਸਟ੍ਰੋਯ ਅਫਕੋਸ ਜੋਇੰਟ ਵੈਂਚਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [3] *ਅਤੇ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਹੈ ਕਿ*

“63...”

(1) ਧਾਰਾ 54(3)(ii) ਅਨੁਚਿੱਤ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

(2) ਵਾਪਸੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਅਣ-ਵਰਤੀਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣਾ ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਣ-ਵਰਤੀਏ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਰਗੀਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੈਧ ਕਸਰਤ ਹੈ।”

6. ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 54(3)(ii) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਇਸ ਬੈਚ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ

7. CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ "ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਬਿਆਜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ" ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(3) ਅਣ-ਵਰਤੀਏ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (3) ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

“3 ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8596, 8597, 8602, 8603, 8605 ਅਤੇ 8608 ਦੇ 2019” “ਧਾਰਾ 54. ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ

(1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਅਤੇ ਉਸ ਕਰ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ, ਧਾਰਾ 49 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਕਦੀ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 39 ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

[...]

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (10) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਿਆ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ-

(i) ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼;

(ii) ਜਿੱਥੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਪੁਟਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ (ਨਿਲ ਰੇਟਿਡ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਿੱਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਡਿਊਟੀ ਅਧੀਨ ਹਨ:

ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਲਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਰਾਬੈਕ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।”

8. ਨਿਯਮ 89 ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟਰਲ ਗੁਡਸ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਟੈਕਸ (ਦੂਜੀ ਸੋਧ) ਨਿਯਮ 2017 ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 89(4) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ:

"(4) [...] :

(B) " ਨੈੱਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. " ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਇਨਪੁਟਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ;

[...]

(E) "ਅਡਜਸਟਡ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (112) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਟਰਨਓਵਰ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਛੂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੋ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇ;

(5) ਉਲਟੇ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

ਅਧਿਕਤਮ ਰਿਫੰਡ ਰਾਸ਼ੀ = [(ਉਲਟੇ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ) x ਨੈੱਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ÷ (ਅਡਜਸਟਡ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ) ? ਅਜਿਹੇ ਉਲਟੇ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਟੈਕਸ

ਵਿਆਖਿਆ: ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ " ਨੈੱਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. " ਅਤੇ " ਅਡਜਸਟਡ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ " ਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9. 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ, ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ (ਚੌਥਾ ਸੋਧ) ਨਿਯਮ 2018’ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

"(5). ਉਲਟੇ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

ਅਧਿਕਤਮ ਰਿਫੰਡ ਰਾਸ਼ੀ = [(ਉਲਟੇ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ) x ਨੈੱਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ÷ (ਅਡਜਸਟਡ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ) ? ਅਜਿਹੇ ਉਲਟੇ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਟੈਕਸ। ਵਿਆਖਿਆ: ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ- (ਅ) "ਨੈੱਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ." ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਉਹ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸ ਲਈ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ 4(ਏ) ਜਾਂ 4(ਬੀ) ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਬੀ) "ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸੋਧ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੀ। ਨਿਯਮ 89(5), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਹੈ, ਨੂੰ 13 ਜੂਨ 2018 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ (ਪੰਜਵੀਂ ਸੋਧ) ਨਿਯਮਾਂ 2018 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ 2017 ਤੋਂ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"(iii) 01 ^{ਲ} ਜੁਲਾਈ 2017 ਤੋਂ, ਨਿਯਮ 89 ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾਮਤੌਰ 'ਤੇ:-

"(5) ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

ਅਧਿਕਤਮ ਰਿਫੰਡ ਰਕਮ = [(ਉਲਟੀ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ) x ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ÷ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ] ? ਅਜਿਹੀ ਉਲਟੀ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਟੈਕਸ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ-

(ਅ) ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ 4(ਏ) ਜਾਂ 4(ਬੀ) ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਬੀ) "ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਉਪਰੋਕਤ ਕ੍ਰਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 89(5) ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਇਨਪੁਟ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ। 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈਵੇ ਇਨਪੁਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ।

ਏ ਇਨਪੁੱਟਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। 13 ਜੂਨ 2018 ਨੂੰ, ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ 2017 ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

10. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਅੰਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54(3)(ii) ਵਿੱਚ "ਇਨਪੁੱਟਸ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ "ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹਿੱਤ, ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ 'ਇਨਪੁੱਟ ਮਾਲ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਮਾਲ ਜੋ ਇਨਪੁੱਟਸ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਇਨਪੁੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਇਨਪੁੱਟਸ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਰਤਿਆ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਇਨਪੁੱਟਸ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ।

ਡੀ ਦਲੀਲਾਂ

ਡੀ.1 ਭਾਰਤ ਸੰਘ

ਡੀ.1.1 ਭਾਗ I - ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ

11. ਸ੍ਰੀ ਐਨ ਵੇਂਕਟਰਾਮਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਵੇਂਕਟਰਾਮਨ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ:

(i) ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 366(12) ਮਾਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 366(26A) ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। CGST ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 2(59) ਵਿੱਚ 'ਇਨਪੁੱਟ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੂੰਜੀ ਮਾਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਠੋਸ ਵਸਤੂਆਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 'ਇਨਪੁੱਟ ਸੇਵਾ' ਧਾਰਾ 2(60) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਤਵ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 'ਮਾਲ' ਅਤੇ 'ਸੇਵਾਵਾਂ' ਅਤੇ 'ਇਨਪੁੱਟਸ' ਅਤੇ 'ਇਨਪੁੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ;

(ii) ਧਾਰਾ 366(12A) 'ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਕਰ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਨਵ ਖਪਤ ਲਈ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੇਅ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਦਾ

ਮਤਲਬ ਹੈ; (iii) ਧਾਰਾ 246A, ਜੋ ਕਰਾਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਟਰੇਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੀ ਹੈ, ਸੰਸਦ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਣ, ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ;

(iv) ਧਾਰਾ 2(62) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(63) 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਅਤੇ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ (ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ) ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ) 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ CGST, ਰਾਜ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ [8] ਅਤੇ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 2017 [9] ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ;

(v) ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ। ਇਹ ਉਹ ਟੈਕਸ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਅਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(83) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਲਈ ਧਾਰਾ 2(67) ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(vi) ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਪੂਲ 'ਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਰਪਾਰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮਿਲ ਸਕੇ।

D.1.2 ਭਾਗ II- ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

(i) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

(a) ਪਹਿਲਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਲੋਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ITC ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(b) ਮੁੱਖ ਖੁਲਾਸਾ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ:

i. ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ;

ii. ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ;

iii. ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ITC ਦਾ; ਅਤੇ

iv. ਟੈਕਸ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ।

(ii) ਧਾਰਾ 54(3) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ – (ii) ਧਾਰਾ 54(3) ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

(a) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ 'ਦਾਅਵਾ' ਹੈ ਜਦਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ 'ਮਨਜ਼ੂਰ' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 'ਮਨਜ਼ੂਰ' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਤਿੰਨੋਂ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ;

(b) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 'ਕੋਈ ਵੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, 'ਕੋਈ' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ;

(c) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ “ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ” ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਤਿੰਨੋਂ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, “ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ”;

(d) ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਨੇ 'ਕੋਈ' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਆਫ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, 'ਕੋਈ' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ “ਬਾਹਰ” ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(e) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 54(3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(iv) ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੱਕ ਹੋਰ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹਨ:

(a) ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਹਨ। ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ/ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (b) ਪਰੰਤੂ, ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (iii) ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਟੈਕਸਯੋਗ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਏ 'ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਦੇ ਹਦ ਤੱਕ ਹੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ;

(ਸੀ) ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਈ ਆਈਟੀਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੈ, ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਦਾਨ ਲਈ ਕੇਵਲ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਪਾਤਰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ:

(i) ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ 'ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਹੈ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੇਵਲ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ;

(ii) ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਦਾਨ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਦੋ ਹਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਜ਼ਕ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(iii) ਜੇ ਇਰਾਦਾ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਦੇ ਖਾਤੇ ਉੱਤੇ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਈ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਸੀ, ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਗਾਇਬ ਹੈ;

(iv) 'ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਲੇਖਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ;

(v) ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ 'ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਕੇਵਲ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ;

(vi) ਜਦੋਂ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

(xvi) ਸੰਸਦ ਨੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ 'ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਈ ਆਈਟੀਸੀ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਕੇਵਲ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

(a) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਵਿੱਚ 'ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 'ਕੋਈ ਵੀ' ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਹੋਰ ਸੀਮਾਬੱਧ ਹੈ ਕਿ 'ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.' ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ;

(b) ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਜੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਫੰਡ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੰਪੁਟ ਸਮਾਨ, ਇੰਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਨਿਰਯਾਤ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ 'ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-1 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;

(c) ਪਰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਟੈਕਸ ਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਭਾਵ, 'ਇੰਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ';

(d) 'ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.*'* ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਇੰਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇੰਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ *'*ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ*,* ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ *'*ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.*'* ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਨਿਰਯਾਤ ਹਨ*;*

(e) ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਲਟੇ ਟੈਕਸ ਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ 'ਇੰਪੁਟਾਂ' ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੰਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੀ 'ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.' ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ;

(f) ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਵਿੱਚ ਜੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ 'ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲਟੇ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਇੰਪੁਟਾਂ' ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(g) ਸੰਸਦ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਵਿੱਚ 'ਇੰਪੁਟਾਂ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਵਰਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜੀਰੋ ਰੇਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇੰਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇੰਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ; (i) ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਨੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਵਿੱਚ 'ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲਟੇ ਸਟਰਕਚਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ 'ਇੰਪੁਟਾਂ' ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਵਰਤਿਆ ਹੈ;

(vii) ਧਾਰਾ 54(3) ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ-I ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

(a) ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 'ਇਨਪੁਟਸ', 'ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼' ਅਤੇ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ;

(b) ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(c) ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਉਲਟ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ। ਜੇ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਉਲਟ ਟੈਕਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉੱਤਪੰਨ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ-I ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ 'ਇਨਪੁਟਸ' 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਜਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

D.1.3. ਭਾਗ III- ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

(i) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 265 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਕੇਂਦਰ/ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;

(ii) ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੇਵਲ ਇਹ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੱਗਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ। ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਫੰਡ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(iii) ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਲੱਗਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਮਫਤਲਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੈ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪੇ-ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾਵੇਦਾਰ 'ਤੇ ਬੋਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਣਉਚਿਤ ਸਮ੍ਰਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ;

ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਕਸ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19(1)(g) ਅਧੀਨ ਹਨ, ਇਹ ਦੋ ਸੁਥਰੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਅਧੀਨ ਹੈ:

(ਅ) ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਵੈਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਰਾਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੋਵਾਂ ਅਧੀਨ, ਸਮਾਨ, ਸੇਵਾਵਾਂ, ਇਨਪੁਟ (ਸਮਾਨ) ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ

(ਬ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਟਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਕਲਾਸ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ;

ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਿਦਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ;

ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ:

(ਅ) ਦਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ;

(ਬ) ਰਿਆਇਤਾਂ, ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਛੂਟਾਂ ਵਿੱਚ;

(ਸੀ) ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਵਿੱਚ;

ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਛੂਟ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ; (viii) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਛੂਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਆਵਸ਼ਕਤਾ ਹੈ;

(ix) ਛੂਟਾਂ, ਰਿਆਇਤਾਂ ਅਤੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(x) ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਹੈ;

(xi) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ ਮਿਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(xii) ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਜੋ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

12. ਮਿਸਟਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਐਨ ਵੇਂਕਟਰਾਮਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਦੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ।

ਡੀ. ਕਰਦਾਤਾ

13. ਮਿਸਟਰ ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਨੇ ਕਿਹਾ: (iv) ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਜਮਾਂ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54(3) ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ;

(v) ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਦੋਵਾਂ ਇਨਪੁਟਾਂ (ਭਾਵ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ) ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸੀ। ਅਨੁਸਾਰ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(vi) ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21/2018-ਸੀਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਲਟੇ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ 2017 ਤੋਂ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 26/2018-ਸੀਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ 2018 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(vii) ਸੋਧਿਆ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ' ਨੂੰ 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਿਫੰਡ ਰਕਮ ਦੇ ਗਣਨਾ ਲਈ ਹੈ;

(viii) ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲਿਆ ਨਿਯਮ 89(5) ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;

(ix) ਰੈਵੇਨਿਊ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ 89(5) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਅਤੇ

(x) ਰੈਵੇਨਿਊ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਲੈਦਰ, ਪੀਯੂ/ਪੀਵੀਸੀ ਯਾਰਨ ਵਰਗੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਜਮਾ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਜੌਬ ਵਰਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਏਜੰਸੀ ਸੇਵਾ ਵਰਗੀਆਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਜਮਾਵਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਮਾ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰਿਫੰਡ ਕਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

14. ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 89(5), ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ: (i) ਜੀਐਸਟੀ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ-ਆਧਾਰਿਤ ਖਪਤ ਕਰ ਹੈ। ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਪੜਾਅ ਕਰ ਹੈ। ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਕਰ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਤਿਮ ਉਪਭੋਗਤਾ ਹੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਾ ਭਾਰ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ;

(ii) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ, ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵੈਲਯੂ ਐਡਡ ਟੈਕਸ ਲੈਜਿਸਲੇਸ਼ਨ ਵੈਲਯੂ ਐਡੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਆਧਾਰਿਤ-ਖਪਤ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾ 'ਤੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲੈਜਿਸਲੇਸ਼ਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵਾਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵੈਲਯੂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖਪਤ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

(iii) ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ:

- (a) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਈ ਅਪਰੋਕਸ਼ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ;
- (b) ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੋਕਣਾ; ਅਤੇ
- (c) ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

(iv) ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿੱਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੈਲਯੂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸੰਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ;

(v) ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏ

- ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਖਪਤ 'ਤੇ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- ਕੇਵਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰ ਦਾ ਬੋਝ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਕਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੁੱਲ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਤਟਸਥਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਬੀ

6. ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਨੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ, ਸੇਵਾ ਕਰ, ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਰਗਾ ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ;

ਸੀ

7. ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਕਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਔਖਾ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਮੰਜ਼ਿਲ-ਆਧਾਰਿਤ ਖਪਤ ਕਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ;

ਡੀ

8. ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਕਰਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਆਉਟਪੁਟ ਕਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਇੱਕ ਵਿਸੰਗਤੀ, ਵਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕ□ਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕ□ਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਈ

a. ਮਧਿਅਮ ਉਤਪਾਦ ਜੋ ਘੱਟ ਦਰ ਦੇ ਕਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ
b. ਮਧਿਅਮ ਉਤਪਾਦ ਜੋ ਉੱਚ ਦਰ ਦੇ ਕਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਐਫ

9. ਨਤੀਜਤਨ, ਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਕਾਰਨ ਕਰਾਂ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕ□ਤੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਉਭਰੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਇੱਕ ਖਪਤ ਕਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਕਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ 'ਚਿਪਕਣ' ਜਾਂ ਅਣਸੋਖੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ;

ਜੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਖਪਤ-ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ;

ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਪਿਛਲੀ ਰਾਜ ਵੈਲਿਊ ਐਡਡ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਿਨ ਉੱਜਲੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ;

ਲਗਭਗ ਪੂਰਨ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕ□ਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਖਪਤ ਟੈਕਸ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਮਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (ਅ) ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ, ਭਾਵ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਉੱਤੇ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਇਨਪੁਟ ਸਪਲਾਈਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ; (ਬੀ) ਸਟਾਕ ਜਮਾਵ; (ਸੀ) ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਕੁਝ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਉਲਟ ਚਾਰਜ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ;

ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਚਿਪਕਣ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਚੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ;

ਧਾਰਾ 54(3) ਨੂੰ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(3) “ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ” ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਰਿਫੰਡ ਕੇਵਲ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਭਾਵ, (ਅ) ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਆਂ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ। ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਧਾਰਾਵਾਂ 2(62) ਅਤੇ 2(63) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ;

ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੇਵਲ ਉਹ ਕੇਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਦ੍ਵਿਤੀਯ) ਵਿੱਚ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਦ੍ਵਿਤੀਯ) ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਨਪੁਟ (ਸਮਾਨ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉੱਤਪਾਦਨ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ) 18 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਮਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਜੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ (ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਨਾਲ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;

(xvii) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ (ii) ਕੇਵਲ 'ਮਾਮਲੇ' ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਿਫੰਡ ਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ: ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ;

ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਦੂਜੀ) "ਕ੍ਰੈਡਿਟ" ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੇਖ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੈ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਦਾ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਕਮ ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਣੋਖੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ;

'ਜਮਾ' ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਬੈਲੈਂਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰਲੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਣਵਰਤੀਤ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਦੂਜੀ) "ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਰਿਫੰਡਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਇਸ ਨੂੰ "ਕਾਰਨ" ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ "ਹੱਦ ਤੱਕ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;

ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਦੂਜੀ) ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ "ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਹੱਦ ਤੱਕ" ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨੇ ਪੈਣਗੇ;

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਅਤੇ 'ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ' ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 16 ਅਤੇ 17 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ। ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਲਈ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਆਮ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਸਮੁੱਚੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੈਲੈਂਸ ਟੈਕਸ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੈਲੈਂਸ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ; ਅਤੇ (ਕ) ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵੇਂ।

(xviii) ਧਾਰਾ 54 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (1) ਚਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ:

(a) ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ; (b) ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ (ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ); (c) ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਿਰਯਾਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; (d) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਅਨਿਆਇਕ ITC ਦਾ ਰਿਫੰਡ। (a) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ "ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ" ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਰਤਿਆ ਹੈ; (b) ਵਿੱਚ, "ਇਨਪੁਟਸ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ"; (c) ਵਿੱਚ, "ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ"। ਪਰੰਤੂ, ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਖਿਆ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੱਕ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਉਲਟੀ ਦਰਜਾ ਵਾਲੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ;

(xix) ਨਿਯਮ 89(5) ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ:

(a) ਨਿਯਮ 89(5) ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ITC ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇ;

(b) ਸੋਧ ਦੇ ਬਾਅਦ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ITC 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਟੈਕਸ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮੂਲਾ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮਾਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ITC ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ ਨੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ITC ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੀ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ। ਨਿਯਮ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ A ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ, ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿੱਥੇ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(3) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਕੋਡ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਰਤ ਅਣਵਾਰੰਟਡ ਹੈ;

ਜਿੱਥੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨਿਰਯਾਤ ਦੁਆਰਾ ਹਨ, ਸਾਰਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ (i) ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡਯੋਗ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਮਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. 'ਤੇ ਨਕਦ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੋਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਆਂ ਹੋਣ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਟਾ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਿਫੰਡ ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੇ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਰਯਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ 89(4) ਨਿਰਯਾਤ ਟਰਨਓਵਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋ-ਰਾਟਾ ਅਪਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 89(5) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਲਟਾ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚਾ ਸਪਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨਾਲ ਨਿਬੜਨ ਵਾਲੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਨਿਬੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਿਯਮ 89(5) ਲਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ 89(5) ਇਨਵਰਟਿਡ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਨੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਨੂੰ 'ਇਨਪੁਟਸ' 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ;

ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣਾ ਅਜਿਹੇ ਅਧੀਨ ਵਾਇਰਸ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਣਾ ਉਸ ਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਗਵਰਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ। ਅਗਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਧੀਨ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭਾਗ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਇਰਸ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ;

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਗੁਡਸ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਟੈਕਸ ਕੌਂਸਲ1 ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 279A(4) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤਾਂ ਤਦ ਤੱਕ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਸਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ2 ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ. (ਡਾ. ਧਨੰਜ॰ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ)

ਕੌਂਸਲ, ਅਨੁਚਿੱਤ 279A ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ CGST ਨਿਯਮ GST ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 2(87) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 164 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਿ ਵਿਧਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਭਾਜਨ ਹੈ। GST ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਅਤਿ ਵਿਆਪੀ ਹੋਵੇਗਾ;

(xxiii) ਧਾਰਾ 54(3) ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਅਣਵਰਤੀ ITC ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ। ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੋਧ ਜੋ ਕੇਵਲ 'ਇਨਪੁਟਸ' 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਣਵਰਤੀ ITC ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਅਤਿ ਵਿਆਪੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(xxiv) ਵਿਛੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮ 89(5) ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਅਤਿ ਵਿਆਪੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਇਕ ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ। ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ 'ਨੈੱਟ ITC' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ITC ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ITC ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ। ਨਤੀਜਤਨ, ਕੇਵਲ ਜੇਕਰ ਵਿਆਖਿਆ (ਕ) ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਇਨਪੁਟਸ' ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ 89(5) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼, ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੌਂਸਲ [18] ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ
(i) "ਅਣਵਰਤੀ ITC" ਦੇ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ (ਜੋ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(62) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 2(62) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ;

(ii) ਧਾਰਾ 54 ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ-ਇੱਕ ਵਿੱਚ, 'ਰਿਫੰਡ' ਸ਼ੂਨਿਆ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ (ਕ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 54 (3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀ ITC ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; (ਖ) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(c) ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ-1 ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ "ਇਨਪੁਟਸ" ਅਤੇ "ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ;

(d) ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 16(3)(a) ਵਿੱਚ ਉੱਠਦਾ ਹੈ;

(e) ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ "ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਅਨੁਸਾਰ ਅਣ-ਵਰਤੀ ਗਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ" ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(f) ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ 'ਰਿਫੰਡ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ।

(iii) ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

(a) ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਇੱਕ ਪਾਬੰਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(b) ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ ਸ਼ਰਤਾਂ "ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ" ਦੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ;

(c) ਤਿੰਨੇਂ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋਆਂ ਵਿੱਚ (i) ਸਥਿਤੀਆਂ; ਅਤੇ (ii) ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਟੇਬਲ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਥਿਤੀ	ਸ਼ਰਤ	ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ
ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ	ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼।	ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ, ਧਾਰਾ (i)

(f) ਉਹ ਅਣ-ਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਜਮਾਵ ਜੋ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਨਿਲ ਰੇਟਿਡ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ), ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਜਮਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਣ-ਵਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(g) ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਾਲ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਅਣ-ਵਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. = 300 (18% ਮਾਲ) ਅਤੇ (ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਮ) ਬਾਹਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ = 200 (ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦਾਂ @12%)। ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ [ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਮ] ਅਣ-ਵਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 100 ਰੁਪਏ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਰਿਫੰਡਯੋਗ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਹਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ 12% ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹਨ।

ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ (ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਸਮੇਤ)।

ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਡਰਾਬੈਕ [ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਮ] ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਿਡ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(vi) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਸੰਦਰਭਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(3) ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: (ਅ) ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ, ਚੂੰਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਅਵਧੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ" ਦੇ ਫਰੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(b) ਧਾਰਾ 54(3) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 49 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (4), (5) ਅਤੇ (6) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 86(3) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 89(3) ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਅਤੇ

(c) ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਜਮਾ ਆਈਟੀਸੀ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5/2017 ਮਿਤੀ 28 ਜੂਨ 2017 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਜੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਖੰਡ (ii) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਪਵਾਦ ਪੂਰੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੋਕਰੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਤਾਂ ਖੰਡ (ii) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੋਕਰੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਇੰਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖੰਡ (ii) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੇ ਪੂਰੀ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੋਕਰੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੋਕਰੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਲਈ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(vii) 'ਦਾਅਵਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਹੱਕ ਦੀ ਮੰਗ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਜੋ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਜੋ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੱਕ ਦਾ ਹਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ, ਹੱਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਹਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

(viii) 'ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ 'ਇੱਕ ਹੱਕਦਾਰੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ' ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 54(3) ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ;

(ix) "ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ" ਫਰੇਜ਼ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ; (x) ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ 'ਕੋਈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਕੋਈ' ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, "ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ" ਸ਼ਬਦ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ;

(xi) ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸਿਰਫ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਬੜਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਦਰਭ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਸਮਰੂਪਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪੂਰੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸਿਰਫ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਬਿਹਤਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਹੱਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸਿਰਫ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ;

(xii) ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ;

(xiii) ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸੰਕਲਪ ਹਨ;

(xiv) ਜੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਨਿਬੜਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਆਪਣੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ;

(xv) ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਛੋਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਟੈਕਸ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ;

(xvi) ਮਫਤਲਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਨੌ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਰਿਫੰਡ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਰਿਫੰਡ ਹੈ;

(xvii) ਮੁੱਖ ਸਬਮਿਸ਼ਨ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਨ:(a) ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ 'ਇਨਪੁਟ' ਸ਼ਬਦ ਜੇਕਰ ਸੰਦਰਭ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ; (b) ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਇਨਪੁਟ' ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਮਟੀਰੀਅਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 'ਆਉਟਪੁਟ' ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ;

(c) "ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਜ਼" ਦੀ ਬਜਾਏ "ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਧਾਰਾ 2(83)) ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਬੋਲਚਾਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(d) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਬਾਸਕੇਟ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਉਲਟ ਮਹਿਸੂਲ ਢਾਂਚਾ" ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(e) ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਵੀਕਾਰਯ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚਿੱਤ 14 ਅਤੇ 19 ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(f) ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ (i) ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਵਿੱਚ "ਇਨਪੁਟ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜਾਂ (ii) ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਜਾਂ (iii) ਆਪੱਤੀਜਨਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ/ਵੱਖ ਕਰਨਾ;

(xviii) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਹੈ। ਭਾਵੇਂਕਰ, ਜੇਕਰ ਫਰੇਜ਼ "ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ" ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਰਗ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 54(3) ਨੂੰ ਮੁੜ-ਲਿਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

"(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ--ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ--(i) ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼; (ii) ਜਿੱਥੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ (ਨਿਲ ਰੇਟਿਡ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ."

(xix) ਉਲਟੀ ਡਿ Dutyੀ ਢਾਂਚੇ ਕਾਰਨ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਵਰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿੱਤ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ:

(a) ਵਰਗ ਵਿਧਾਨ

1. ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਹੈ;
2. ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ (i) ਨਿਰਯਾਤਕ ਅਤੇ (ii) ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਅਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਲਟੀ ਡਿ Dutyੀ ਢਾਂਚੇ ਕਾਰਨ ਅਣਵਰਤੀਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;
3. ਇੱਕੋ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਿਧਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚਿੱਤ 14 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ;
4. ਇੱਕੋ ਵਰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ; ਅਤੇ
5. ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਲਾਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

(xx) ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;

(xxi) ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: (b) ਸਮਾਨ ਛੋਹ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਛੋਹ ਰਹਿਤ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿੱਤ 279A(6) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਲਟੀ ਡਿ Dutyੀ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਕਸ ਤਟਸਥਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਪ੍ਰੋਫਿਟੀਅਰਿੰਗ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਟੈਕਸਿਬਲ ਘਟਨਾ, ਵਿਅਕਤੀ, ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪੈਨਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮਨਮਾਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਫਰੇਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵੈਧ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਹਾਰਵੈਸਟਿੰਗ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਤਟਸਥਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਖਪਤ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(xxii) ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਵਿਆਪਕ ਗੁੰਜਾਇਸ਼' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਬੱਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇਣ ਨਾਲ (ਤਟਸਥਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ) ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਾਨ ਟੋਕਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ, ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੇਣਾ (ਉਸ ਟੋਕਰੀ ਤੋਂ) ਇਕ ਰੰਗੀਨ ਯੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਤਟਸਥਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੇ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕ ਉਲਟ ਢਾਂਚਾ ਬਣਿਆ) ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਰਾਦਾ ਉਪਭੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕਰ ਦਾ ਬੋਝ ਘਟਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਨਾ ਦੇਣਾ ਉਸੇ ਉਪਭੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਕ ਅਪਰੋਕਸ਼ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਨੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਨਾਲ ਕਰ ਤਟਸਥਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(xxiii) ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਇੱਕ ਅਨੁਚਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਚਿੱਤ 19(6) ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

(i) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ (ii) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖ 269A ਅਤੇ 279A ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂਜਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੋਧ ਅਤੇ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿੱਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ;

(ii) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਿਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਨ ਹਨ:

(a) ਮਾਤਰਾ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਿਫੰਡ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ;

(b) ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਸ਼ਬਦ "ਮਾਮਲੇ" ["ਅਣਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ"] ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਦੀ;

(c) ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ "ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ" ਜਾਂ "ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ" ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ;

(d) ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ 4ਥੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਵਿੱਚ "ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ – ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ;

(e) ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਕੇਵਲ 'ਮਾਮਲਿਆਂ' ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ – ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ, ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕੇਵਲ ਚੌਥੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ;

15 ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 589 ਦੇ 2020 (i) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ (ii) ਵਿੱਚ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ (ਅਰਥਾਤ 'ਮਾਮਲੇ') ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ (ਅਰਥਾਤ 'ਰਕਮ') ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ii) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ (ii) ਵਿੱਚ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਸਮੂਹ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੈ ਜੋ ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ (ii) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, 'ਇਨਪੁਟਸ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਇਨਪੁਟਸ" ਹੈ ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 2(59) ਅਧੀਨ 'ਇਨਪੁਟ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੇਵਲ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ;

(iii) ਆਈਟੀਸੀ (ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ) ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਹੋਣਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਨਪੁਟਸ (ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ) 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਜੀਐਸਟੀ, ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਜੀਐਸਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਥੇ ਸੰਦਰਭ ਸਾਰੇ ਇਨਪੁਟਸ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;

(iv) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ (ii) ਵਿੱਚ "ਇਨਪੁਟਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ/ ਐਸਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ, ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ "ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ" ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਡਿਊਲ II ਦੀ ਧਾਰਾ 1(b) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“b. ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ, ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਹੈ;”

“ਧਾਰਾ. 2(119) “ਕਾਰਜ ਠੇਕਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਉਸਾਰੀ, ਫੈਬ੍ਰੀਕੇਸ਼ਨ, ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ, ਲਗਾਉਣਾ, ਸਥਾਪਨਾ, ਫਿਟਿੰਗ ਆਊਟ, ਸੁਧਾਰ, ਸੋਧ, ਮੁਰੰਮਤ, ਰਖ-ਰਖਾਵ, ਨਵੀਨੀਕਰਨ, ਬਦਲਾਅ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਿੰਗ ਲਈ ਠੇਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ (ਚਾਹੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਉਸ ਠੇਕੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ"

ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਅ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"6. ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸਪਲਾਈ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਾਮਤ:-
ਕਾਰਜ ਅਨੁਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (119) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ।"

(vii) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਲੇਖ 366(29A), ਜੋ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਛੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਮਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਲੇਖ 366(29A) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"(29A) ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਅ (ਚਾਹੇ ਨਸ਼ੀਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ), ਜਿਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ, ਨਕਦ, ਮੁਲਤਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ, ਵਿਤਰਣ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦਾ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਤਬਾਦਲੇ, ਵਿਤਰਣ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ, ਵਿਤਰਣ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਮਾਲ ਦਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;"

ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V (ਧਾਰਾ 16 ਤੋਂ 21) ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਭੇਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਨੁਸਾਰ, ਛੋਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਆਈਟੀਸੀ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਆਈਟੀਸੀ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਲੈਣ ਯੋਗ ਹੈ, ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 (ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਜੀਐਸਟੀ ਵਲ ਵਰਤੋਂ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਆਈਟੀਸੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54(3) ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 49 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"49. [...]

(6) ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ, ਬਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਕਦੀ ਲੈਜਰ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਬਾਲੈਂਸ ਧਾਰਾ *54* ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"

(ix) ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵਿਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਭੇਦ ਕਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 54 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ii) ਅਧੀਨ ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ;

ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨ ਕੇ ਕਿ "ਇਨਪੁਟਸ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਦੀ ਉੱਚ ਦਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਿੱਚਕਾਰਲ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਕਾਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਸੰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰਿਫੰਡ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ:

(a) ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ "ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਿਰਫ/ ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।";

(b) ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਵਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਇਹ ਦੋ ਮਾਪਦੰਡ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਵਟ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਦਰ ਵੱਧ ਹੈ; ਅਤੇ

(c) ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੂਰੀ ਜਮਾਵਟ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਫੰਡ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ

(xi) ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ/ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ ਵਿਧਾਨ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21/2018-ਸੀਟੀ (ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਸੋਧ) ਮਿਤੀ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 26/2018 (ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸੋਧ) ਮਿਤੀ 13 ਜੂਨ 2018, ਉਲਟੇ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੀਨੇਰੀਓ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਬਦਲਾਅ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ ਵਿਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(i) ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਉਹ ਕੁਆਂਟਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਲਟਾ ਰੇਟ ਢਾਂਚਾ ਹੈ। ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਕੁਆਂਟਮ ਤੋਂ, ਸਪਲਾਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ, ਉਲਟੇ ਰੇਟ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਕੁਆਂਟਮ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ;

(ii) ਨਿਯਮ 89(5) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਲਟੀ ਦਰ ਵਾਲੀ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ "ਟੈਕਸ" ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰਥਲ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(iii) ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ 89(5) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਡੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਉਲਟੀ ਦਰ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਸਪਲਾਈਆਂ ਵੀ ਹਨ; ਅਤੇ

(iv) ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿੱਚਕਾਰ ਫਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲਟੀ ਦਰ ਦੀ ਸਟਰਕਚਰ ਹੈ, ਉਲਟੀ ਦਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਲਈ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇ।

18. ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਖਿਕ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜਨ ਨੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ

(i) ਨਿਯਮ 89(5) ਅਸਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਮੰਨਣ ਦੀ ਖਾਮੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਉਲਟੀ ਦਰ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਸਪਲਾਈਆਂ ਵੀ ਹਨ;

(ii) ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ;

(iii) ਹਰ ਟੈਕਸ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਆਈਟੀਸੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਕੁਝ ਬਚਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(iv) ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (v) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲਾ ਹੁਣ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਨਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਬਾਹਰਲੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੋ ਕੁਝ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪ੍ਰਤਿਕਸ਼ਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕ੍ਰਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ: “ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਉਲਟੀ ਦਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ”।

19. ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ [3] ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਾਫ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ-

(i) ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ *89(5)* ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ *(ਅ)* ਸੈਕਸ਼ਨ *54(3)* ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ;

(ii) ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜ਼ਰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾਪਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਟੈਕਸ, ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਰਾਜ ਟੈਕਸ ਅਧੀਨ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜ਼ਰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ, ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ;

(iii) ਅਸਮਾਨਤਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਉਦਯੋਗ *(ਐਸ.ਐਮ.ਈ.)* ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦ ਹੈ, ਉਲਟੇ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਿਫੰਡ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਘੱਟ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਜਦਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਮਿਲਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚਿੱਤ *19(1)(ਜੀ)* ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ

(iv) ਨਿਯਮ *89(5)* ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇਤਰ ਸੋਧ ਅਰਜਿਤ ਜਾਂ ਸੰਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

20. ਸ੍ਰੀ ਉਚਿਤ ਸੇਠ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ [2] ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ:

(i) ਇੱਕ ਵਾਰ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪੂਲ ਆਫ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ***...***

ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਸਿਰਫ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰਵ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਣਵਰਤੀਤ ਇਨਪੁਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਨੈੱਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਕੁਆ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਅਧਿਕਤਮ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਖਿਲਾਫ ਅਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਆ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ। ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪੱਧਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੋਮਲੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਨ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 49(6) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ, ਬਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕੈਸ਼ ਲੈਜਰ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 54

ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਫੰਡ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 54 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਇਤਵ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਕ੍ਰਿਤਰਿਮ ਵਿਭਾਜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਜੇਕਰ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਇਸ ਕਾਰਨ" ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਕਾਇਆ ਰਿਫੰਡ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। 'ਇਸ ਕਾਰਨ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ 'ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ;

'ਇਨਪੁਟ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਸਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਮਾਨ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦੂਜਾ ਇਸਨੂੰ ਆਉਟਪੁਟ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ। 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਅਤੇ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ "ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ" ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਵਿੱਚ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਆਉਟਪੁਟ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਅਤੇ

ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ-ਆਧਾਰਿਤ ਖਪਤ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਲਾਗੂ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਵਾਧੂ ਬਕਾਇਆ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਇਸ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਸਪਲਾਇਰ ਦਾ ਟੈਕਸ ਦਾਇਤਵ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਦਾਇਤਵ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

21. ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦ ਪੋਦਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਪੜਾ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਰੰਗਾਈ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੰਮ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ, ਉਹ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਸਾਇਣ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰੰਗ) ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਲਾਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਠੇਕਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਪੌਦੇ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ। ਕਪੜਾ ਫੈਬਰਿਕਸ 'ਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਦਰ 5 ਫੀਸਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਰ 12 ਫੀਸਦੀ / 18 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੀ ਦਰ 'ਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸਟਰਕਚਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉੱਲਟੀ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਦਰ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

(i) ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਸ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ – ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ii) ਰੂਲ 89(5) ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਤਰਿਮ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 49 ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ

ਹੈ। (i) ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 279A(6) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ:

(ਅ) ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 279ਏ(6) ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 366(12) 'ਵਸਤੂਆਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 366(26ਏ) 'ਸੇਵਾਵਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 366(12ਏ) 'ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਬ) ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 279ਏ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 279ਏ(6) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ, ਆਪਣਾ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਸਮਾਂਜਸ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਸਮਾਂਜਸ' ਜਾਂ ਸਮਾਂਜਸਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸਾਰਤਾ, ਸੰਗਤੀ, ਸਾਂਝੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 279ਏ(6) ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ; (ਸੀ) ਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 279ਏ(4) ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਦੀਆਂ ਬੈਂਡਾਂ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ ਦਰਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(ii) ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਸੈਸੀਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਕਲਾਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਵੱਡੇ ਡਿਸਕਾਉਂਟਾਂ ਕਾਰਨ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ; ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਉਣ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ; ਵਪਾਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਮਾਲ ਦੀ ਘਟ ਕੀਮਤ; ਰੱਬ ਦੀ ਮਾਰ; ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਸੈਸੀਜ਼ ਜੋ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਜਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤਾਂ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ;

(iii) ਸਮਾਨਤਾ, ਤਟਸਥਤਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਈ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੰਜ਼ਿਲ-ਆਧਾਰਿਤ ਕਰ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਸੰਗਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਧਰ, ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ;

(iv) ਜਦੋਂ ਇਨਪੁਟਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਨਾਭਿਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ (ਭਾਵ, ਇਹ ਇਨਪੁਟ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਰੂਲ 89(5) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਜਿਹੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(v) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੋਡਵੈਟ/ਸੈਨਵੈਟ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਯੋਗਤਾ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਜਾਂ ਰਿਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

E ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ

23. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਪੜਾਵ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਦੇ ਹਰ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪਲਾਈਅਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਵ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਉਸ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਮੁੱਲ ਵਾਧਾ ਵਿੱਤੀ ਤਟਸਥਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਟੈਕਸ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਤਰਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਮਾਡਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਵ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਲਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਸੀਮਲੈਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੁਆਰਾ ਤਟਸਥਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਵ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦਾ ਹੈ।

24. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵੈਟ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪੜਾਵ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸਨਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਉਸ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੈਟ ਇੱਕ ਖਪਤ ਕਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਵਧਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨਾਲ, ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ "ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਮੰਚ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ"। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾਪਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਚਾਹਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਕਰ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ-ਆਧਾਰਿਤ ਖਪਤ ਕਰ ਹੈ, ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਹੈ।

25. ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ-ਆਧਾਰਿਤ ਖਪਤ ਕਰਾਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਲੈਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਾਂਚੇ ਦੀ ਅਪਣਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪਿਛੋਕੜ ਸਮੱਗਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਰ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜੋ ਮੂਲ ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਿਟੇਲਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦੀ ਚੇਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਚਰਚਾ ਪੇਪਰ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਸ਼ਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ 10 ਨਵੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ :

2007 (7) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 527 ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ.

[ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

"1.14 ... ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿੱਚ, ਸੀਈਐਨਵੀਏਟੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੈੱਟ-ਆਫ਼ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੂਲ ਉਤਪਾਦਕ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖੁਦਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਚੈਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਸਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੀ ਕਾਰਨ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਿਰਫ ਵੈਟ ਪਲੱਸ ਸੇਵਾ ਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੀ ਵੈਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਵਿਖੰਡਿਤ ਸੇਵਾ ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਹੈ।"

ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਬਾਈਸਵਾਂ ਸੋਧ) ਬਿੱਲ 2014 ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜੋ ਅੰਤਤਃ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਪਹਿਲਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ 2016 ਬਣ ਗਿਆ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਏ ਗਏ ਕਈ ਅਪਰੋਕਸ਼ ਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ਇੱਕ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜੋ ਦੋ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ਅਰਥਾਤ, (1) ਕਰਾਂ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ; ਅਤੇ (2) ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜਾਂ ਸਮੇਤ ਸੰਘੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਾਨ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਲਈ। ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਕਰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਈ ਅਪਰੋਕਸ਼ ਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਰਾਂ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਕਰ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਹੁਣ, ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੌ ਪਹਿਲਾ ਸੋਧ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਦਭਵ ਤੋਂ ਹੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਗੁਣਾ ਵੰਡ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਅਧੀਨ, ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਚਛੇਦ 254 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

28. ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 84 ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਤੰਬਾਕੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ – (ਕ) ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੇਯ; ਅਤੇ (ਖ) ਅਫੀਮ, ਭੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਦਰੁਗਸ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ. ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 92A ਦੁਆਰਾ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 97, ਬਾਕੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ 'ਰੈਗ-ਬੈਗ' ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਕਸ਼ੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਸ਼ੁਲਕ) ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 98 (ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਰਜ਼) ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵੈਟ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ 'ਇਨਪੁਟਸ', 'ਕੈਪੀਟਲ ਗੁਡਸ' ਅਤੇ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।

29. ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਨੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਿਲਾਪ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਛੱਤਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਨੁਚਛੇਦ 246A ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਅਨੁਚਛੇਦ 246 ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 254 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦ ਅਤੇ (ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ), ਹਰ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਨੁਚਛੇਦ 246A1 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ। ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 84 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਢਾਂਚਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਮਤ: – (ਕ) ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਚਾ।

(ਬੀ) ਉੱਚ ਗਤੀ ਵਾਲਾ ਡੀਜ਼ਲ;

(ਸੀ) ਮੋਟਰ ਸਪਿਰਿਟ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਕਹਾਂਦਾ ਹੈ);

(ਡੀ) ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ;

(ਈ) ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਟਰਬਾਈਨ ਈਂਧਨ; ਅਤੇ

(ਐਫ) ਤੰਬਾਕੂ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦ।

30. ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਢਾਂਚਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਚਾ, ਉੱਚ ਗਤੀ ਵਾਲਾ ਡੀਜ਼ਲ, ਮੋਟਰ ਸਪਿਰਿਟ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਕਹਾਂਦਾ ਹੈ), ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ, ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਟਰਬਾਈਨ ਈਂਧਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੇਅ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ।

31. ਅਨੁਚਛੇਦ 246A ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ:

(i) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਨੁਚਛੇਦ 246A ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਥ ਹੀ ਵਿਧਾਨ (ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ;

(ii) ਦੂਜੇ, ਅਨੁਚਛੇਦ 246A ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੌਰਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(iii) ਤੀਜੇ, ਅਨੁਚਛੇਦ 246A ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਮੂਰਤ ਰੂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ, ਜੋ ਸਮਾਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 254 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

32. ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਨੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 366 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਨੁਚਛੇਦ 366 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ "ਮਾਲ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਟੀਰੀਅਲ, ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 12A ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ "ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“ਧਾਰਾ (12A) ‘ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ’ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਾਲ, ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰ, ਸਿਵਾਏ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੇਅ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਰਾਂ ਦੇ।”

ਧਾਰਾ 26A ਨੂੰ "ਸੇਵਾਵਾਂ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ (26A) "ਸੇਵਾਵਾਂ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ" "ਸੇਵਾਵਾਂ", ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ।

33. ਜੀਐਸਟੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਚਛੇਦ 279A ਅਧੀਨ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਗਮ ਹੈ। ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ, ਰਾਜਸਵ ਜਾਂ ਵਿੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ; ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਜਾਂ ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਰੀ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਅਨੁਚਛੇਦ 279(A) ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (4) ਦੀਆਂ

ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਤੋਂ (h) ਵਿੱਚ ਸਮਝੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

"[...]"

(a) ਕੇਂਦਰ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ, ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਜੋ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ;

(b) ਉਹ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;

(c) ਮਾਡਲ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਲੇਵੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ, ਅਨੁਚਛੇਦ 269A ਅਧੀਨ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਦਾਂਤ;

(d) ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਉਹ ਸੀਮਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(e) ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਸਮੇਤ ਫਲੋਰ ਦਰਾਂ ਨਾਲ ਬੈਂਡਾਂ;

(f) ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤ ਜਾਂ ਆਪਦਾ ਦੌਰਾਨ ਵਾਧੂ ਸਰੋਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰ ਜਾਂ ਦਰਾਂ;

(g) ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਸਾਮ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਮਣੀਪੁਰ, ਮੇਘਾਲਯ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਸਿੱਕਮ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ; ਅਤੇ

(h) ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੌਂਸਲ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ।" ਅਨੁਚਛੇਦ 279A ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਦਾ ਤਾਤਪਰਯ ਹੈ ਕਿ:

"(6) ਇਸ ਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਰੂਪ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰੂਪ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਲੇਖ 279A(6) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ, ਜੀਐਸਟੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਰੂਪ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰੂਪ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਰੂਪਤਾ 'ਤੇ ਜੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਘਵਾਦ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰੂਪਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉੱਚ ਲੋੜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਰੂਪਤਾ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰਸਪਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ। ਲੇਖ 279A ਦੇ ਉਪਬੰਧ (7) ਤੋਂ (11) ਵਿੱਚ ਕੋਰਮ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਪਬੰਧ (9) ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ 9 ਦੇ ਉਪ-ਉਪਬੰਧ (ਅ) ਅਧੀਨ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੋਟ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਇੱਕ-ਤਿਹਾਈ ਭਾਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਭਾਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਹਰ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਮਰੂਪਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹਰ ਤੁਲਨਾ ਜਾਂ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਮਰੂਪਤਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਸਪਰ ਸਹਿਯੋਗ, ਅਦਬ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਐਫ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ

ਐਫ*1* ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

35. ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਸਮੇਂ, ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(52) ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਮਾਲ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚਲ ਸੰਪਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਦਾਅਵਾ, ਉਗ ਰਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ, ਘਾਹ ਅਤੇ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਾਰ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।" 36. 'ਮਾਲ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ' ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੁਥਰੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਦੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਕ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਲਈ 'ਮਤਲਬ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਧਾਰਨ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਮਾਲ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜ

"ਧਾਰਾ 2(102) 'ਸੇਵਾਵਾਂ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਾਨ, ਧਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਨ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੋਡ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਰੂਪ, ਮੁਦਰਾ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰੂਪ, ਮੁਦਰਾ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ: ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਥੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਸੇਵਾਵਾਂ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਜਾਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

'ਸੇਵਾਵਾਂ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਦਾ ਮਤਲਬ 'ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ' ਹੈ।

37. 'ਇਨਪੁਟ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ 2(59) ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"2(59) 'ਇਨਪੁਟ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਇਨਪੁਟ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਪਾਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ, ਅਸਲ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ, ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪਲਾਇਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਹੈ ਜੋ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ;" "ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ "ਇਨਪੁਟ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੱਖਰੇਪਣ ਨਾਲ ਕਿ ਜਿਥੇ 'ਇਨਪੁਟ' ਨੂੰ "ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾ' ਨੂੰ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸੈੱਟ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

39. ਸ਼ਬਦ "ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(62) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ" ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ, ਰਾਜ ਟੈਕਸ, ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ—

(ਅ) ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ;

(ਬ) ਧਾਰਾ 9 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਟੈਕਸ;

(ਸੀ) ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਟੈਕਸ;

(ਡੀ) ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਟੈਕਸ; ਜਾਂ

(ਈ) ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਟੈਕਸ;

ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਯੋਜਨ ਲੇਵੀ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ (i) ਕੇਂਦਰੀ, ਰਾਜ, ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟੈਕਸ; (ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ।

40. ਸ਼ਬਦ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(63) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"2(63) 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੈ"

ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਚੂੰਕਿ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 2(63) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੁਣ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਉਹ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਬਦ 'ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(67) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"2(67) 'ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ' ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਖਰੀਦ, ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ, ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੇ।"

B 41. 'ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"2(82) 'ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਕਿਸੇ ਕਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਰਯੋਗ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਵਲੋਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਲੋਂ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

C 'ਬਾਹਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(83) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"2(83) 'ਬਾਹਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ' ਕਿਸੇ ਕਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਵਿਕਰੀ, ਤਬਾਦਲਾ, ਬਾਰਟਰ, ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ, ਲਾਇਸੈਂਸ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ, ਲੀਜ 'ਤੇ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਨ ਜਾਂ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਹਿਮਤੀ।"

D 42. ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਤੋਂ, 'ਬਾਹਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ' ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਰਯੋਗ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸਾਵਾਂ ਤਿੰਨ ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ ਕਲੱਸਟਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 2(62), ਧਾਰਾ 2(63) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(67) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਕਲੱਸਟਰ ਬਾਹਰੂਨੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ - ਧਾਰਾ 2(82) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(83) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਕਲੱਸਟਰ ਮਾਲ, ਸੇਵਾਵਾਂ, ਇਨਪੁਟ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ – ਧਾਰਾ 2(52), ਧਾਰਾ 2(102), ਧਾਰਾ 2(59) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(60) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

E F2 ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 49

F 43. ਧਾਰਾ 16 ਪੰਜਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਲੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 16 ਨੂੰ ਮਾਰਜਿਨਲ ਨੋਟ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਈਟੀਸੀ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"16 ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ।—(1) ਹਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ।" 44. ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ:

(i) ਹਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ;

(ii) ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹਨ;

(iii) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ;

(iv) ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ।

45. ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"16. [...]

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ,—

(a) ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਿਸੇ ਸਪਲਾਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਇਨਵਾਇਸ ਜਾਂ ਡੈਬਿਟ ਨੋਟ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼;

(a) ਧਾਰਾ (a) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਇਨਵਾਇਸ ਜਾਂ ਡੈਬਿਟ ਨੋਟ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਪਲਾਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਇਨਵਾਇਸ ਜਾਂ ਡੈਬਿਟ ਨੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ

(b)ਉਸ ਨੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਇਸ ਕਲੌਜ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੇਵਾਵਾਂ—

(i) ਜਿਥੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, (d) ਉਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 39 ਅਧੀਨ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਨਵੌਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਮਾਨ ਕਿਸਤਾਂ ਜਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਕਿਸਤ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ:

ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਸਪਲਾਇਅਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਪਲਾਇਅਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨਵੌਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਉਸ ਦੀ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਬਿਆਜ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ:

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ

ਧਾਰਾ 16(2) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(62) ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਟੀਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਪਛਾਣਯੋਗ ਹਨ, ਪਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਆਮ ਪੂਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 16(1) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 49 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: "ਧਾਰਾ 49 (1) - ਇੰਟਰਨੈਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਾਂ ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਜਾਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਰੀਅਲ ਟਾਈਮ ਗ੍ਰੋਸ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮੋਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰੇਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸ, ਬਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਕਦੀ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ..."

47. ਸੈਕਸ਼ਨ 49 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਕਦੀ ਲੇਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਰ, ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 49 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੇਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਆਈਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਉਟਪੁਟ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 49 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਉਹ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੇਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 49 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"(6) ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਕਦੀ ਲੇਜ਼ਰ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੇਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(iii) ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਰ, ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਣਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਕਦੀ ਲੇਜ਼ਰ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੇਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਸੈਕਸ਼ਨ 49 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6), ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਕਦੀ ਲੇਜ਼ਰ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੇਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਰਕਮ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ।

ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **54(3)** ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

49. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਧਾਰਾ 54 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 'ਰਿਫੰਡਸ' ਸ਼ੀਰਸ਼ਕ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਮਾਰਜਿਨਲ ਨੋਟ ਦਾ ਸ਼ੀਰਸ਼ਕ “ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ” ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(1) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"54. (1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਬਿਆਜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਉਸ ਟੈਕਸ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਧਾਰਾ 54 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਬਿਆਜ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 54 ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ:

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਧਾਰਾ 49 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨਕਦੀ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਧਾਰਾ 39 ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਰਿਫੰਡ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਧਾਰਾ 54 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ:

"ਉਪ-ਧਾਰਾ (10) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ—

(i) ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼;

(ii) ਜਿੱਥੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ (ਨਿਲ ਰੇਟਿਡ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ), ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।" ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ:

ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸਪਲਾਇਅਰ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਰਾਬੈਕ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕਰਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਅਧੀਨ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਿਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ 'ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ' ਨੂੰ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਰਿਫੰਡ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਇੱਕ ਪਾਬੰਧੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਏ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪੂਰੇ 'ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

51. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 1 ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ, ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਭਾਗ (3) ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(106) ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਵਧੀ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(3) ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਰ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਧਾਰਾ 54(3) ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਚਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

(i) ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ;
(ii) ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ;
(iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ; ਅਤੇ
(iv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਉਪ-ਭਾਗ (10) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

52. ਦੂਜੀ ਪੜਾਅ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ "ਅਣਵਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ "ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ" ਅਤੇ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ"। ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ 'ਮਨਜ਼ੂਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਮੂਲ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 'ਦਾਅਵਾ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਵਾਪਸੀ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 'ਬਿਨਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

53. ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਤੀਜੀ ਪੜਾਅ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ: ਧਾਰਾ (i) ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (ii) ਉਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ (iii) ਇੱਕ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ

ਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ (ii) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਸ ਲਈ ਜਮਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਨਪੁਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 2(59) ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼' ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਧਾਰਾ 16 ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ ਤਬ ਜਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਸੂਚੀ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਮਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: (ਅ) ਇੱਕ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਜਦੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; (ਬ) ਸਟਾਕ ਦਾ ਜਮਾਵ; (ਸੀ) ਪੂੰਜੀ ਸਮਾਨ; ਅਤੇ (ਦ) ਕੁਝ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਉਲਟ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ। ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਤਿਰਿਕਤ ਛੂਟਾਂ ਜਾਂ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕੀਮਤਾਂ।

54. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ ਰਾਜ ਦੇ ਆਗਮਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਣਵਰਤੀ ਜਮਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕ□ਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੁਰਾਣੀ ਰਾਜ ਵੈਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਰਾਜ-ਪੱਧਰੀ ਵੈਲਿਊ ਐਡਿਡ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਸ਼ਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ *17* ਜਨਵਰੀ *2005* ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਣਵਰਤੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਸੁਧਾਰਿਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ*:*

“ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣਾ 2.4 ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣਯੋਗ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਗੁਜਰਾਤ ਵੈਲਯੂ ਐਡਡ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਅਣਅਡਜਸਟਡ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਵੈਲਯੂ ਐਡਡ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮ 2006 ਦੇ ਨਿਯਮ 15(6) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ [2] । ਜਦੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਸ਼ਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪਹਿਲੀ ਚਰਚਾ ਪੇਪਰ ਨੇ 10 ਨਵੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਮੰਨਿਆਤਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੰਪੁੱਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁੱਟ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਜਮਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਝਾਇਆ ਕਿ ਜਮਾਂ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। 'ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ' ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਚਰਚਾ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"3.2...(vi) ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਕਾਰਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਮਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ, ਪੂੰਜੀਗਤ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਇੰਪੁੱਟ ਟੈਕਸ ਆਊਟਪੁੱਟ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰ ਆਦਿ ਜਿੱਥੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਰਿਫੰਡ/ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

5.5 ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ ਬਿਜਨਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਸ਼ਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਜੌਇੰਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ ਕਿ ਅਗਸਤ 2015 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਕਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਗਾਹਕ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਕਾਰਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਜਮਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਚਾਨਸ "ਘੱਟ" ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਨੇ ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਕੈਰੀਡ ਫਾਰਵਰਡ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ:

“(H) ਕੈਰੀ ਫਾਰਵਰਡ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ:

i) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵੈਟ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ, ਟੈਕਸ ਕੇਵਲ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਝ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ii) ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਈਟੀਸੀ ਜਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

a) ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਅਰਥਾਤ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਇਨਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ;

b) ਸਟਾਕ ਦਾ ਜਮਾਵ;

c) ਪੂੰਜੀਗਤ ਸਮਾਨ; ਅਤੇ

d) ਕੁਝ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰਿਵਰਸ ਚਾਰਜ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ।

iii) ਸਟਾਕ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਸਮਾਨ ਦੇ ਜਮਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਮਾ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਰੀ ਫਾਰਵਰਡ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਅਗਲੇ ਟੈਕਸ ਪੀਰੀਅਡ (ਸ) ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

iv) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਛੂਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਈਟੀਸੀ ਜਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

v) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਕਦ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਚਿਤ ਆਡਿਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਮੈਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਾਪਸੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਲਲੇਖਿਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ….”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਅਰਥਾਤ “ਜਿੱਥੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ”। ਸੰਸਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿ ਆਈਟੀਸੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਦੀ “ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ”। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈਟੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਾਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ (i) ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ; (ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ; (iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ। ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦਾ ਅਸਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ:

(i) “ਕੋਈ ਵਾਪਸੀ” ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ “ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ” “(i) ਅਤੇ (ii) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ”;

(ii) ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਭਾਗ ਵਿੱਚ “ਦਾਅਵਾ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ “ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ” ਫਰੇਜ਼ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ “ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ “ਕੋਈ ਵਾਪਸੀ” ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(iii) ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਿਰਫ (i) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਿਛਲੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ‘ਸਿਰਫ’ ਸ਼ਬਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ‘ਤੇ “ਕੋਈ ਵਾਪਸੀ” ਦੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ “(i) ਅਤੇ (ii) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

(iv) “(i) ਅਤੇ (ii) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ” ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ (ii) ਪਾਬੰਦੀਸ਼ਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(v) ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਭਾਜਨ ਹੈ: (a) ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ (vi) ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਰਾਫਟਸਪਰਸਨ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਭਾਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਹਨ;

(vii) ਧਾਰਾ 54 ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ 1, ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਰਿਫੰਡ" ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਅ) ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ; (ਬੀ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ; (ਸੀ) ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਿਰਯਾਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ(3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦਾ ਰਿਫੰਡ; ਅਤੇ

(viii) ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ 1 ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ITC ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ "ਉਪ-ਧਾਰਾ(3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ" ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਸਾਫ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਅਣਵਰਤੀਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

56. ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੋਕਰੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ, ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ, ਇਹ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ 'ਸਟਿਕਿੰਗ' ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਕਰਦਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੀਐਸਟੀ ਸ਼ਾਸਨ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਲੰਬੀ ਖੜੀ ਕਸਰਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੇ ਵੈਟ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੇਵਲ ਪਾਸ-ਥਰੂ ਇਕਾਈਆਂ ਹਨ। ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੱਧਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਕਾਰਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 279A(6) ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਤ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲਿਤ ਸਟਰੱਕਚਰ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 366 ਦੀ ਧਾਰਾ (12A) ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜੀਐਸਟੀ

ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਪੰਜ ਮੌਲਿਕ ਅੰਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (ਅ) ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾਵਾਂ; (ਬੀ) ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ; (ਸੀ) ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ; ਅਤੇ (ਈ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਧਾਰਾ 16 ਜੋ ITC ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਲੇ, ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿ

ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਐਸ ਐਚ ਕਪਾਡੀਆ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1994 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 65(12) ਅਤੇ 65(105)(zzzzd) ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ ।

(zm) ਵਿੱਤ ਐਕਟ 1994 ਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੇ ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਹਾਇਰ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 366(29A) ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ:

"ਸੇਵਾ ਕਰ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਪਤ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਇੱਕ "ਵਿਕਰੀ" ਅਤੇ "ਸੇਵਾ" ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਬਹੁਤ ਪਤਲੀ ਰੇਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਵਿਕਰੀ ਯੋਗ ਸਮਾਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਯੋਗ/ਵਿਕਰੀ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੀ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1994 ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਵਿੱਚ ਬਿਲਟ-ਇਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੇਵਾ ਕਰ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਕਰ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਕਰ ਇੱਕ ਵੈਲਯੂ ਐਡਿਡ ਕਰ ਹੈ। ਵੈਲਯੂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਉਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੈਲਯੂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਜਾਂ ਬ੍ਰੋਕਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਇਹ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ/ਬ੍ਰੋਕਰ ਉਸ ਦਾ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਹੈ। ਵੈਲਯੂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਾਰਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਪਲਾਨਿੰਗ, ਸਲਾਹ, ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ, ਆਦਿ। ਇਹ ਉਤਪਾਦਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਜਾਂ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵੈਲਯੂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਗਾਹਕ/ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਕਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 65(105)(zm) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।"

58. ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਇਸ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰਕ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਆਰਥਿਕ ਤਰਕ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਦਾਂਤ ਨੇ ਮਾਨਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਯੋਗ ਸਮਾਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਹੈ।

(ਡਾ. ਧਨੰਜ ਯਾਦਵ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ)

ਕੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਕਰ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆ ਪ੍ਰਾਈਓਰੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ - ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਆਦਰਸ਼ ਸੋਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

59. ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 279ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ (ਕ) ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲਿਤ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ (ਖ) ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਕ ਲਕਸ਼, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 246ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲਿਤ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਸਮਕਾਲੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਸੁਝਾਵ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ (i) ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ; (ii) ਤਟਸਥਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ; ਅਤੇ (iii) ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਕਰ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ, ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਕਰ ਦਰ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਉਲਟ ਦਰ ਸੰਰਚਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਜਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਸੰਰਚਨਾ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਬਾਹਰਲੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਜਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵੈਟ 'ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਟ੍ਰੀਟੀਸ ਵਿੱਚ, ਐਲਨ ਸਚੇਂਕ ਅਤੇ ਓਲਿਵਰ ਓਲਡਮੈਨ27 ਨੇ ਵੈਟ/ਜੀਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ। ਲੇਖਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ: ਏ. "II. ਵਾਧੂ ਇਨਪੁਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟਸ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ – ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਓ, ਆਫਸੈਟ, ਜਾਂ ਵਾਪਸੀ:

B. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ 7 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਵੈਟਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਸਿਦਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੰਜ਼ਿਲ ਸਿਦਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਿਰਯਾਤ ਕਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ (ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ) ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਨਿਰਯਾਤਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਵਧਿਕ ਵੈਟ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਇਨਪੁਟ ਵੈਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪੋਜ਼ੀਟਿਵ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਵਾਧੂ ਇਨਪੁਟ ਵੈਟਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੋਟੇ ਇਨਪੁਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੂੰਜੀ ਖਰੀਦਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਇਨਵੈਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

C. ਵੈਟ ਸਿਸਟਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰ ਯੋਗ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਨਪੁਟ ਵੈਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨਪੁਟ ਵੈਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਲਈ ਕੀਮਤ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਨਿਯਮਾਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਢਾਂਚਾਬੱਧ ਵੈਟ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਵੈਟਾਂ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਅ)ਕਸ (ਸਿਕ)….

D. ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ, ਛੇਵਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਾਧੂ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀਆਂ ਹਨ, “ਮੈਂਬਰ ਰਾਜ ਯਾ ਤਾਂ ਰਿਫੰਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ

ਉਹ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ। ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਾਂ ਲਈ, ਵਾਧੂ ਕ੍ਰੈਡਿਟਾਂ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂਬਰ ਰਾਜ ਰਿਫੰਡ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਵਾਧੂ ਦੀ ਰਕਮ ਮਹੱਤਵਹੀਣ ਹੈ…”

E. (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

F. 6.0 ਨਿਆਇਕ ਆਧਾਰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਆਦਰਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਚਿੱਤਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ-ਆਧਾਰਿਤ ਕਰ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੂਰੀ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਰਤ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਿਧਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਜਟਿਲ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਸਿਸਟਮ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਜੋ ਅਨੁਚਛੇਦ 279A(4)(f) ਵਿੱਚ ਸਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਤਰੱਕੀਵਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 61. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (3) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦੀ ਖਾਮੀ ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਣਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਕੱਠੀ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਕਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹ

(i) ਉੱਚੀ ਛੂਟ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤਾਂ;

(ii) ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਕੀਮਤਾਂ;

B (iii) ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਬੰਦ ਹੋਣਾ;

(iv) ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਘਾਟਾ;

(v) ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਮਜਬੂਰੀ; ਅਤੇ

(vi) ਕੰਮ ਦਾ ਰੁਕਣਾ।

C 62. ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਲਾਸ, ਇੱਕ ਅਨੇਖੇ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਬਜਾਏ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁੱਛਾ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾ ਧਾਰਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

D ਭਾਰਤ ਵਿਚ GST ਕਾਨੂੰਨ ਕਠਿਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਾਨ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ 5 ਫੀਸਦੀ, 12 ਫੀਸਦੀ, 18 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ 40 ਫੀਸਦੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸਟਰਕਚਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਲਾਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਹੈ।

E ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ F ਨੂੰ ਪਾਸ

ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਫੰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਸਿਵਾਏ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਜਿਥੇ ਧਾਰਾ (i) ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਧਾਰਾ (ii), ਜੋ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਮਿਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ CGST ਐਕਟ ਧਾਰਾ 2(59) ਵਿਚ 'ਇਨਪੁਟ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਮਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਵਚਨ ਇਜ਼ਹਾਰ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਵਚਨ ਨੂੰ ਬਹੁਵਚਨ ਵਾਂਗ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 'ਇਨਪੁਟਸ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ, ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ-I ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਦਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

F.4 ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

"ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਾਮਾਨਿਆ ਕਾਰਜ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੁਸ਼, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਧਾਰਣਾ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਐਨੈਕਟਿੰਗ ਹਿੱਸਾ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਲਾਰਡ ਮੈਕਮਿਲਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: "ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਰਜ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੀ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।" ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਮੈਕਨਾਗਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਿਛਲੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਹਿਦਾਇਤੁੱਲਾ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ: "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯੋਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।" ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: "ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਰਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੀ ਆਮਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

64. ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਦਲ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਰਗੀਕ□ਤ ਇਹ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਹਨ:

1. ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ:

   "ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਿੱਤ ਭਾਗ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਤਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

2. ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ:

   "ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਹੋਵੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। “ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ”, ਭਗਵਤੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।"

3. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਅਰਥ ਉੱਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

   "ਜੇ ਕਿਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਚਿੱਤ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਅਰਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਹਰਸਚੈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ: “ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਦਾਇਰਾ ਜਾਂ ਉਹ ਹੋਵੇ, ਕਿਹੜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।"32

(iv) ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਦੇ ਕਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਅਰਥ ਜਾਂ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਭਾਗ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜੋ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।" [33]

(v) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਇੱਕ ਸਵਤੰਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਲ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ:

"ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੋੜ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਢੱਕੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦੱਸਣ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਲ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਲਈ ਲਿਖਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਵੈਧ ਉਪਯੋਗ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ।" [34]

ਜਸਟਿਸ ਐਸ ਮੁਰਤਜ਼ਾ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2021] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

“43. …ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:
(i) ਮੁੱਖ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਜਾਂ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਣਾ;
(ii) ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੀ ਅਸਲ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੁਝ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਸਕੇ;
(iii) ਇਹ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦਾ ਅਭਿੰਨ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸੁਰ ਅਤੇ ਰੰਗ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਵੇ; ਅਤੇ
(iv) ਇਹ ਕੇਵਲ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਇੱਕਲੌਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਜੋੜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

66. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਐਸ ਸੁੰਦਰਮ ਪਿੱਲੈ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਹੀਰਾਲਾਲ ਰਤਨਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਐਸ. ਹੇਗੜੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੀਸੀਡੈਂਟਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“22... ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਤਥਾਕਥਿਤ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ ਨੇ ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਬਿਪਿਨਚੰਦਰ ਮਾਗਨਲਾਲ & ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ., ਬੰਬਈ [(ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1961 ਐਸ.ਸੀ. 1040 : (1961) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 493 : (1961) 41 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ 290) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 10(2)(xv) ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 2(6-C) ਦੇ ਫਿਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਸੇਸੇਬਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਬਿਪਿਨਚੰਦਰ ਮਾਗਨਲਾਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ

ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਲੀਲਾ ਜੈਨ * ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੇਨ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਯੂਨੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ ਬਿਹਾਰ ** .

(i) ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) "ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ" ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ;

(ii) ਸ਼ਬਦ "ਜਿੱਥੇ ਨਹੀਂ..." ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ;

(iii) "ਕਾਰਨ" ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਕਾਰਨ" ਹੋਵੇਗਾ;

(iv) 'ਇਨਪੁਟਸ' (ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕਵਚਨ ਧਾਰਾ 2(59) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਵਚਨ ਨਹੀਂ) ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ "ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼" (ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ "ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(83) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ);

(v) ਧਾਰਾ 54(8) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 49(6) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟਯੋਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾਪਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(vi) "ਕਾਰਨ" ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ 22(3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18(3) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ "ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ" ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 23(1)(b) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। "ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ" ਇੱਕ ਸੀਮਾਬੱਧ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ "ਕਾਰਨ" ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੈ;

(vii) ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ 2018 * ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“4. ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਲਟ ਟੈਕਸ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਣਵਰਤੀ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈ ਤੇ GST ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਘੱਟ GST ਦੀ ਦਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਧਿਕਤਮ ਰਿਫੰਡ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ITC ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਕੇ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੁੱਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

a) ਉਲਟ ਕਰ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54(3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਥੇ ਆਈਟੀਸੀ ਬਾਹਰਲੇ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਸੈਟ ਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਣਵਰਤੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਕਈ ਇਨਪੁਟ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਰ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ "ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ" ਸ਼ਬਦ ਸਬੰਧਤ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰ ਦਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ।

b) ਉਲਟ ਕਰ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ, ਜਿਥੇ ਕਈ ਇਨਪੁਟ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ/ਆਉਟਪੁਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਉਦਾਹਰਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਮਾਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ A (ਜੋ ਕਿ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੀਐਸਟੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ B (ਜੋ ਕਿ 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੀਐਸਟੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਉਟਪੁਟ Y (ਜੋ ਕਿ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੀਐਸਟੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

i. ਉਪਰੋਕਤ (i) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਮਾ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54(3) ਅਧੀਨ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਤਮ ਵਾਪਸੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ii. ਹੋਰ ਮਾਨ ਲਓ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਆਉਟਪੁਟ Y ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਲ Rs. 3,000/- ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਲਟ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ Rs. 3,000/- ਹੋਵੇਗਾ। ਚੂੰਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਵੀ Rs. 3,000/- ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

iii. ਜੇ ਅਸੀਂ ਮਾਨ ਲਈਏ ਕਿ ਇਨਪੁਟ A, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਲ Rs. 500/- ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ B, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਲ Rs. 2,000/- ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ Y ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ Rs. 385/- ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ (ਇਨਪੁਟ A ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ B 'ਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ Rs. 25/- ਅਤੇ Rs. 360/-)।

iv. ਇਸ ਲਈ, ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਟਰਨਓਵਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਨਾਲ Rs. 385/- ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। vi. ਇਸ ਤੋਂ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਉਲਟ A ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਕਰ, ਜੋ ਕਿ Rs. 360/- ਹੈ, ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਈਏ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਤਮ ਵਾਪਸੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ Rs. 25/- ਹੈ।"

68. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 4(b) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉੱਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿੱਚ "ਦੇ ਕਾਰਨ" ਫਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬੀ ਸਮਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਨਪੁਟ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਚਿਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਫਰੇਜ਼ ਨੂੰ "ਦੇ ਅੰਤਰ ਤੱਕ" ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਲਈ ਉੱਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੇ ਗਏ "ਦੇ ਕਾਰਨ" ਫਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।

69. ਉੱਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਦਵਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉੱਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ – ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) - ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰੇ, ਜੋ ਕਿ 31 ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਤਰਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, (ਜਿੱਥੇ ਕਰੈਡਿਟ ਇਨਪੁਟਾਂ ਉੱਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਉੱਤੇ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੰਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ), ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ "ਇਨਪੁਟਸ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਮਝ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੁਆਰਾ ਸੋਚੇ ਗਏ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਸਰਤ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ"। ਜੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਜਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਅਣਵਰਤੀਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਫੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ". ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦੁੱਗਣੇ-

ਨੈਗੇਟਿਵ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ "ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ "ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਲੋਜ਼ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਸਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਰਥ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਲੋਜ਼ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹਨ। ਕਲੋਜ਼ (i) ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-I ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਰਿਫੰਡ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨਪੁਟਾਂ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਰਿਫੰਡ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਖਿਆ-I ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੈ, 'ਰਿਫੰਡ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ

ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ,

ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਖਿਆ-I ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ *(ii)* ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੈ, 'ਰਿਫੰਡ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਣਵਰਤੀਤ *ITC* ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ *(3)* ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ *54(3)* ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ, ਜੋ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਵੀਕਾਰਯ ਨਿਆਂਕਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣਾ। ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ *(ii)* ਜਦੋਂ ਇਹ "ਕਾਰਨ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ *(ii)* "ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਤਦ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜਦੋਂ ਇਨਪੁਟ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। 'ਇਨਪੁਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਰਿਫੰਡ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸਦੀ ਉਤਪਤੀ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਹੀ। ਇਸਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ITC ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਈ ਹੈ,

F.5 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ*:* ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਸਿਧਾਂਤ

71. ਜਿਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਰਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ *54(3)* ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਹੋਈ *ITC* ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ *(*ਮਤਲਬ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ*)* ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ *14* ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮਨਮਾਨੀਪਨ ਦੀ ਖਾਮੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ*:* ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਹੋਈ *ITC* ਹੈ। ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ *(i)* ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਇਰ*;* ਅਤੇ *(ii)* ਨਿਰਯਾਤਕ। ਉਪ-ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਹਨ *(i)* ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ*;* ਅਤੇ *(ii)* ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ *ASG* ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਰਗੀਕਰਣ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਨੂੰ ਅਰਥਾਤ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

72. ਕਰਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰਥਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਖੋਸਾ ਅਤੇ ਦ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟਸ ਬਿੱਲ*, 1978:* ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਹਨ ਕਿ*:*

(i) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ITC ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ 'ਮਾਈਕਰੋ ਵਿਭਾਜਨ' ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ

(ii) ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਕਾਫੀ ਹੈ: ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ਾਬਲ ਘਟਨਾ ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸਮਾਨ ਦਾ ਠੋਸ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

73. ਸਮਾਨਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਅ ਵਿੱਚ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ, ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਜਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰਕ ਹੈ ਪਰ, ਸੁਝਾਅ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਰਾਜਸਵ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਅੰਗ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾਲ ਛੋਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਰਾਜਸਵ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਯ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਉਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਦੁੱਗਣਾ ਟੈਸਟ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧ (ਅ) ਕੇਵਲ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਰਗੀਕਰਣ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ, ਇਹ ਉਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਉਭਰਦਾ ਹੈ।

ਕਰਦਾਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੱਗੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਬਹਾਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਉਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਅਾਂ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਰਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਮਿਸਟਰ ਅਰਵਿੰਦ ਦਾਤਾਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੇਵੀ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਈ ਪਰੀ ਮੈਟੇਰੀਆ ਹਨ, ਪਰ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਚਕ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜਸਵ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਯਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨੇ ਉਸ ਮੌਲਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਜਾਇਜ਼ਾਕਾਰੀ ਲਈ ਪਰਿਆਪਤ ਔਚਿਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਵੈਧਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਰਾਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੋਵਾਂ ਅਧੀਨ, ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਹਨ।

ਸੰਸਦ ਨੇ ਰਿਫੰਡ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂਪ੍ਰਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਚਿਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਛੂਟਾਂ, ਰਿਆਇਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਕਤਾਰ ਕੁਝ ਮੌਲਿਕ ਪ੍ਰੀਸੈਪਟਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਸੈਪਟਾਂ ਹਨ:

(i) ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ, ਕਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਐਮ. ਹਿਦਾਇਤੁੱਲਾਹ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੋਏ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਅਰਬਨ ਲੈਂਡ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਬਕਿੰਘਮ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਟਿਕ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ.*4* ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:*

*"10...*ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ, ਕਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜੋ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਇਹ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸਭ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ।

ਵਾਜਬੀਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਣ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਾਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰਵਭੌਮਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਗੁਣ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਾਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਬਿਨਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਹੋਵੇਗੀ।"

(ii) ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ4* ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਨ. ਵੇਂਕਟਾਚਲੀਆ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਸਨ), ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"46. ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਵਿੱਤੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਵਿਵਿਧ ਆਰਥਿਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਰਾਧਾਨ ਲਈ ਚੁਣਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਛੋਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਣ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।" ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਲਈ ਘੱਟ ਸਖਤ ਹਨ। ਵੈਰੀ, ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਣ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਅਸਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਕਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕੁਝ 'ਤੇ ਕਰ ਲਗਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵੈਰੀ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਦੀ ਹੈ।

47. ਪਰ, ਇਸ ਸਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਣਘਟਣੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਤਾਰੇ ਲਈ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਣ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਅਕੇਲਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੱਖਰੇਪਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ, ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਰੁੱਪਾਂ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਅੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸੈੱਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤਵਾਦੀ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰੀਖਿਆ ਕੇਵਲ ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀਪਨ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤਜਰਬੇ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(iii) ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਮੂਲਭੂਤ ਸਿੱਦਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੀਰਾਲਾਲ ਰਤਨਲਾਲ *(ਉੱਪਰ)* ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਕਾ ਕੇ.ਐਸ. ਹੇਗੜੇ, ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"20. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਹੜੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੈਟਅੱਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ। ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਅਣ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਜਾਂ ਅਣ-ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਉਪਯੋਗ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਣ ਅਨੁਚਿੱਤ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਨਿਟਡਿਪ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ [4] ਵਿੱਚ, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"67. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕੁਝ ਨੂੰ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਿਧ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਵਿਸ਼ਾ ਕਰ ਹੈ, ਉਥੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਭੇਦਭਾਵ, ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਅਨੁਚਿੱਤ 14 ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਇਤਫਾਕੀ ਅਤੇ ਅਣਿਵਾਰਯ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਲਾਈਨ ਖਿੱਚਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਈਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।"

77. ਕਰ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ, ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸ (ਸਹਾਇਕ) ਬਨਾਮ ਧਰਮੇਂਦਰ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ [4])।

ਇਲੈਟ ਹੋਟਲਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [*] , ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਨ. ਵੇਂਕਟਾਚਲੈਹ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਨ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ:

"...ਹੁਣ ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਕਰਾਧਾਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਰਾਧਾਨ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਵਿੱਤੀ ਉਪਕਰਣ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਹੋਟਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਉਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਠਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹੋਰ ਹੋਟਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਉੱਚ ਚਾਰਜਯੋਗ ਰਸੀਦਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਟਲਾਂ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੈ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਸ਼ਠ ਹਨ, ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।"

ਸਪੈਸਿਸ ਹੋਟਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [**] , ਇੱਕ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ, ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਐਨ. ਸਾਈਕੀਆ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਕਰਾਧਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"...ਕਰਾਧਾਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਗਾਂਹ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਬੁੱਧੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਾਧਾਨ ਵਾਲੀ ਸੰਪਤੀ, ਆਮਦਨ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ। ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਵਾਣਿਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਜਾਚਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੰਪਤੀ, ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੋਵੇਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੁੱਲ ਹੈ, ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ

ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ, ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ।" 80. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤ ਸੰਪਤੀ, ਵਪਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਰ ਦੇ ਕਰਾਧਾਨ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਦਰ ਨਾਲ। ਰਾਜ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਾਧਾਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਾਧਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“27. ‘ਕਰਾਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਣਯੋਗ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੀ ਸੰਭ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਅਧੀਨ, ਭਾਵੇਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸਾਰਜਨਿਕ ਬੋਝਾਂ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਯੋਗ ਅਤੇ ਠੋਸ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਚੌਕਸੀ ਨੂੰ ਭੁਲਾਵਾ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਥੇ ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਕਰ ਲਾਉਣ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਣਾਮ ਭਾਰੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨੁਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ।’ ‘ਪੂਰਨ ਸਮਾਨ ਕਰਾਧਾਨ’, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਅਧੂਰੇ ਹਨ, ਤਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਭਲਾ ਬਣਾ ਰਹੇਗਾ।’ ‘ਪੂਰਨ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਸਮਾਨ ਕਰਾਧਾਨ’, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਸੁਪਨਾ ਹੈ।”

81. ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਰੇਜੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਹਨ। ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਹੈ। ਰਿਫੰਡ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਅਧੀਨ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਿ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਤਾਰਕਿਕ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਣਦੇਖੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2021] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਕਰ ਦੀ ਦਰ, ਰਿਆਇਤਾਂ ਅਤੇ ਛੂਟਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣਾ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨਿਕ ਚੋਣਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜੋ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਆਸਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਜਟਿਲ ਸੰਤੁਲਨਾਂ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨੀਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਤਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਜੀ ਨਿਯਮ 89(5)
82. ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 89(5) ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 13 ਜੂਨ 2018 ਨੂੰ, ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1 ਜੁਲਾਈ 2017 ਤੋਂ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੋਧ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਕੇਵਲ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“ਅਧਿਕਤਮ ਰਿਫੰਡ ਰਕਮ = [(ਉਲਟੀ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ) x ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ – ਅਡਜਸਟਡ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ] – ਅਜਿਹੀ ਉਲਟੀ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਕਰ। ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ– (a) ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਹ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਿਸ ਲਈ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (4A) ਜਾਂ (4B) ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ (b) ਅਡਜਸਟਡ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

G1 CGST ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ **89(5)** ਦੀ ਵੈਧਤਾ **CGST** ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **164** ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ-ਬਣਾਉਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ

84. ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜੋ ਮਿਸਟਰ ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ-ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਾਰਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਸਟਰ ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ CGST ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਖਾਸ ਧਾਰਾ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਣ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ 'ਨਿਰਧਾਰਿਤ' ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਧਾਰਾ 16(1) ITC ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 'ਨਿਰਧਾਰਿਤ' ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰ ਯੋਗ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਇਨਵੌਇਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਹ 'ਨਿਰਧਾਰਿਤ' ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਹੱਨ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਮਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਚੂੰਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜੋ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮ 89(5) (ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ) ਅਵੈਧ ਹੈ।

85. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤਫਹਿਮੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 164(1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ CGST ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, GST ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਇਸ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, 'ਨਿਰਧਾਰਿਤ' ਕਰਕੇ, ਕਿ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਉਲਟਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਮਾਨ ਕੇ ਕਿ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ-ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੀ ਫਿਤਰਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਰ ਉਸ ਘਟਨਾਵਲੀ ਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮ-ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਹਨ। ਨਿਯਮ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਧਿਆਣੇ ਰਹਿ ਗਏ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ

ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ-ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੇਵਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 164 ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸ

G2 ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਨਾਮ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ CGST ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ

86. ਅਗਲਾ ਦਾਅਵਾ ਜੋ ਮਿਸਟਰ ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੜ-ਸੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤਿਰਿਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਹੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 54(1) ਅਧੀਨ, CGST ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ CGST ਐਕਟ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵਾ ਜੋ ਅਤਿਰਿਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਿਆ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

87. ਮਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ "ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ" ਲਈ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 54(3) ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਏ ITC ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕ, ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਅਣਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਅਣਵਾਰੰਟਡ ਕਹਿਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ.
(ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ)

88. ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164(1) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਜਮਾਵ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੰਜ਼ੂਦਗੀ, ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈਆਂ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੂਟਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਵੱਡਾ ਓਪਨਿੰਗ ਬੈਲੈਂਸ ਜਾਂ ਕਰ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ। ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਜੋ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਮਾ ਹੋਏ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਿਯਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜਾ ਉਦਾਹਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਰਾਟਾ ਅਮਾਉਂਟ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤਬ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਤਾ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਵਾਲੀ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜੋ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਿਯਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਿੰਕ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਉਦਾਹਰਣ ਨਿਰਯਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਨਿਰਯਾਤਾਂ (ਜੋ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਆਂ ਹਨ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਘਰੇਲੂ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 89(4) ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਆਈ.ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 16(3) ਅਨੁਸਾਰ ਲੈਟਰ ਆਫ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈ ਜ਼ੀਰੋ-ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਲਈ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

89. ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਜਦੋਂ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਮਾ ਹੋਏ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਦਾਹਰਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਸਪਲਾਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਆਂ ਜੋ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਨਿਯਮ 89(5) ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਰਥਾਤ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੇ ਟਰਨਓਵਰ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਨਾਲ ਵੰਡ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 'ਨੈੱਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.' ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਕੇ: ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕ

B "90. ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ "ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ" ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ, ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਨੂੰ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ "ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

C 91. ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘਾਨੀਆ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ (ਸੈਂਟਰਲ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

D 92. ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇੱਕ ਅਧਾਰਿਤ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਪਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ (i) ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜਾਂ (ii) ਨਿਯਮ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਨੂੰ "ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ" ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਧੀ ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ

E "(1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ *466"*

F "(1994) ਸੁਪ 3 ਐਸਸੀਸੀ 46".

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ.

[ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਨੂੰ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦਾ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਸਿਰਫ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਪਾਬੰਧੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਮਾ ਉਲਟੀ ਡਿਊਟੀ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮ 89(5) ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

93. ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 24.6 ਅਤੇ ਪੈਰਾ 24.7 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:

"24.5 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ... ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟ/ਘੱਟ ਦਰ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਜਾਂ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

24.6 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਇਨਪੁਟ ਦੌਰਾਨ ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ, ਉਹ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸ ਲਈ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4A) ਜਾਂ (4B) ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

94. ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (ਕ) ਵਿੱਚ 'ਇਨਪੁਟਸ' ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ" ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਨਿਯਮ 89(5) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (ਕ) 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਨੂੰ ਇਨਪੁਟਸ (ਸਮਾਨ) 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਧਾਰਾ 54(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਦੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਧਾਰਾ 54(3) ਅਧੀਨ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

G.3 ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ

95. ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਨਟਰਾਜਨ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਵੀ ਨਿਯਮ 89(5) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3)(ii) ਨੂੰ ਨਿਯਮ 89(5) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਿਰਫ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਜਮਾ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ ਨਟਰਾਜਨ, ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ' ਨੂੰ ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੋਨੋਂ ਲਈ ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 13 ਜੂਨ 2018 ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੀ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ, ਸਪਲਾਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਉਲਟ ਦਰ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਘਟਾ ਕੇ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਰਾਜਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ 'ਅਜਿਹੀ ਉਲਟ ਦਰ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ' ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੀ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ (ਇਕ ਲਾਈਨ ਦੇ ਮਾਲ) ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੋਨੋਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਵਿੱਚੋਂ ਫਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਮਾ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ 'ਤੇ ਜਮਾ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਹਿੱਸਾ ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ ਵਿੱਚੋਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ ਨਟਰਾਜਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਉਤਪਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰੀ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ।

(ਡਾ. ਧਨੰਜ ਯਾਦਵ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ)

ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਨਾ ਤੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਟ ਡਿਊਟੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਵੀ, ਉੱਹ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ ਨਟਰਾਜਨ ਨੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ:

ਕ੍ਰਮ ਨੰ.	ਵਰਣਨ	ਕੇਵਲ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟਰਨਓਵਰ ਦੋਵੇਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ
(i)	ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਮੁੱਲ, ਜਿਸ 'ਤੇ 5% ਜੀਐਸਟੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲਾ ਟਰਨਓਵਰ)	ਰੁਪਏ 50,00,000	ਰੁਪਏ 50,00,000

ਕ੍ਰਮ ਨੰ.	ਵਰਣਨ	ਕੇਵਲ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟਰਨਓਵਰ ਦੋਵੇਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ
(ii)	ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਮੁੱਲ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ	ਨਿਲ	ਰੁਪਏ 50,00,000
(iii)	ਅਡਜਸਟਡ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ [(1.2) ਗ੍ਰੋਸ ਇਨਵਾਇਸ ਰਕਮ/ਇਨਵਾਇਸ ਮੁੱਲ ਪਲੱਸ 5% ਜੀਐਸਟੀ ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ (ਅਡਜਸਟਡ ਇਨਵਾਇਸ ਢਾਂਚਾ)]	ਰੁਪਏ 52,50,000	ਰੁਪਏ 2,50,000
(iv)	ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਆਈਟੀਸੀ	ਰੁਪਏ 3,00,000	ਰੁਪਏ 6,00,000
(v)	ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਆਈਟੀਸੀ	ਰੁਪਏ 3,00,000	ਰੁਪਏ 1,00,000

ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ [(i) - (iii)] * (iv) * 100 / (iii)

ਰੁਪਏ 3,00,000 - ਰੁਪਏ 52,50,000 * ਰੁਪਏ 3,00,000 / ਰੁਪਏ 52,50,000 = ਰੁਪਏ 2,50,000

ਰੁਪਏ 50,00,000 * ਰੁਪਏ 6,00,000 / ਰੁਪਏ 1,00,00,000 = ਰੁਪਏ 3,00,000

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਏ ਰੁਪਏ 3,00,000 ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਜਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।	ਪੂਰੇ ਰੁਪਏ 3,00,000 (ਇਨਪੁਟਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਰੁਪਏ 1,00,000) ਦੀ ਬੈਲੈਂਸ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਲਟ ਦਰ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੇ ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ।

ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੂਲਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਅਧਿਕਤਮ ਰਿਫੰਡ ਰਕਮ= {[(ਉਲਟ ਦਰ ਵਾਲੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ) x ਨੈੱਟ ਆਈਟੀਸੀ + ਅਡਜਸਟਡ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ] ÷ ਅਜਿਹੀ ਉਲਟ ਦਰ ਵਾਲੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਟੈਕਸ}"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੈਰ, ਜੋ ਕਿ "ਅਜਿਹੀ ਉਲਟ ਦਰ ਵਾਲੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਟੈਕਸ" ਹੈ, ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ 89(5) ਅਧੀਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਮਾਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁਟ ਸਪਲਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਟੈਕਸ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ 'ਤੇ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ

B ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਉਟਪੁੱਟ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਕਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸੰਗਤੀ ਦੇ ਹੱਲ ਵਜੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਆਈਟੀਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 54(3) ਅਧੀਨ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਨਵਰਟਿਡ ਰੇਟ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਆਈਟੀਸੀ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬਾਕੀ ਬਕਾਇਆ, ਫਿਰ ਇਸ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਆਈਟੀਸੀ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਬਾਕੀ ਬਕਾਇਆ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਾਰਮੂਲੇ ਤੋਂ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ

C ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਕੋਇਮਬਤੂਰ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵਰਕਸ [1] ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇ।

D 100. ਸ੍ਰੀ ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਇਕ ਫਰਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਅੰਸ਼ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਅੰਸ਼ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 89(5) ਪਹਿਲੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਵਧੇਰੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

H (2007) 11 ਐਸਸੀਸੀ 126 ਐਕਟ, ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਇਕੱਠੇ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜ਼ਰ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਣਵਰਤੀ ਆਈਟੀਸੀ ਦੀ ਬਾਕੀ ਮਾਤਰਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਨਾਭਿਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈਟੀਸੀ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਣਵਰਤੀ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 54(3)(ii) ਅਧੀਨ ਆਈਟੀਸੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਨਿਯਮ 89(5) ਨੇ ਅਣਵਰਤੀ ਆਈਟੀਸੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕ੍ਰਿਤਰਿਮ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਮਓਡੀਵੀਏਟੀ/ਸੀਈਐਨਵੀਏਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋ

ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ, ਫਿਰ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਕਾਲਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸਰਬੋਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਜੇ ਫਾਰਮੂਲਾ ਮਨਮਾਨਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਆਰ.ਕੇ ਗਾਰਗ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ [1] ' ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਬਸਟ੍ਰੈਕਟ ਸਮਰੂਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕਤਾ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 89(5) ਅਧੀਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਭਾਜਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 42 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 42(1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਪੁਟ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ (ਜਾਂ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਆਂ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਜਾਂ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ

ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਸਮੇਤ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਅਤੇ CGST ਐਕਟ ਜਾਂ IGST ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਤੇ

ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਇਨਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਸਮੇਤ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 42, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 17 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਜਾਂ (2) ਅਧੀਨ ਇਨਪੁਟ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ITC ਦੇ ਅਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਦਾ ਢੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 43 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੂੰਜੀ ਮਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ITC ਦਾ ਢੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਸਮੇਤ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਰ ਯੋਗ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 42 ਅਤੇ 43 ਦੋਵੇਂ ਅਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 86 ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਜਰ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 89(5) ਇੱਕ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ,

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਿਯਮ 42 ਅਤੇ 43 ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਯਮ 89(5), ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਅਸੀਮੀਲੇਸ਼ਨ ਸੀਨੇਰੀਓ ਵਿੱਚ ਅਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮੂਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਮੇਤ ਮਾਤਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਿਚਿਤ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤੋ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ

ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ.

104. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਅਣਮੇਲਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼ ਦਾ ਸੁਝਾਅ, ਕਿ ਫਾਰਮੂਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾਪਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਦਾ ਉੱਚ ਅੰਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਨਾਮ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਉੱਚ ਅੰਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਦਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਿਯਮ 89(5) ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 54(3)(ii) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਲਈ ਇਨਪੁਟ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾਪਣ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54(3)(ii) ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਾਰਮੂਲਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ.
(ਡਾ. ਧਨੰਜ वाई ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ)

105. ਜਿਹੜੇ ਵਿਗਾੜ ਸ੍ਰੀ ਏ. ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀ. ਨਟਰਾਜਨ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਾਰਮੂਲਾ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਈਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟ ਗੁੱਡਜ਼ 'ਤੇ ਜਮਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ 'ਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦਾ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ੀਰੋ ਰੇਟਿਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੂਲ 89(4) ਵਿੱਚ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਫਾਰਮੂਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 'ਨੈੱਟ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ.' ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਗੁੱਡਜ਼ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਘਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੂਲ 89(5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਕੇਵਲ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਇੱਕ ਘਟਕ, ਅਰਥਾਤ ਇਨਪੁਟ ਗੁੱਡਜ਼ 'ਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਸਲੀਅਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਨਪੁਟ ਗੁੱਡਜ਼ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ 'ਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਲੈਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ, ਫਾਰਮੂਲਾ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਫੰਡ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਗਰੂਕ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੱਲ, ਅਰਥਾਤ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਗੁੱਡਜ਼ 'ਤੇ ਜਮਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਉਲਟ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ 'ਤੇ ਜਮਾ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਭਵ ਹੱਲ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਨਪੁਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ 'ਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਆਉਟਪੁਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਕਲਪਨਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇ।

106. ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਸੰਗਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਜੋ ਵਕਾਲਤੀ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਕਾਰਗ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਕ ਪੀ. ਐਨ. ਭਗਵਤੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਸਨ) ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਛੋਟ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦੇ ਤਰਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"8. ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਛੋਟ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਧਰਮ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਮਜ਼, ਜੇ., ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਠਿਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤਵਾਦੀ ਜਾਂ ਸਖਤ-ਜੈਕਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ, ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਧ

ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਮੋਰੇ ਬਨਾਮ ਦੌਡ [351 ਯੂ.ਐਸ. 457 : 1 ਐਲ. ਐਡ 2ਡ 1485 (1957)] ਜਿੱਥੇ ਫਰੈਂਕਫਰਟਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੋਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ:

"ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਇਕ ਆਤਮ-ਸੀਮਤਾ ਲਈ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜੇਕਰ ਨਿਆਇਕ ਅਧੀਨਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ। ਆਖਰਕਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੁੜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯਮਨ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ, ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ, ਗਲਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਮਤਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਗਿਣਤੀ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂਕਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ — ਆਤਮ-ਸੀਮਤਾ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਵਿਧਾਨ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਤੰਤਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਜਟਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਮੂਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਅਮੂਰਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਅਮੂਰਤ ਸਮਰੂਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਪੇ ਜਾਂਦੇ", "ਕਿ ਸਹੀ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਿ "ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇੱਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਘੱਟ ਅਤੇ ਅਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਭਵ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।" ਹਰ ਵਿਧਾਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵਜਨਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕਤਾ ਜਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਦੁਰੁਪਯੋਗਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਟਿਲ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਚਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਸੈਂਟਰਲ ਰੋਇਗ ਰਿਫਾਇਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ [94 ਐਲ. ਐਡ 381 : 338 ਯੂ.ਐਸ. 604 (1950)] ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਇਹਨਾਂ ਕਚਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਇਸ ਦੀਵਿਆ ਪੂਰਵਾਨੁਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਕ□ਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕ□ਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਸੱਚ ਮੁੱਚ, ਇਸ ਦੀ ਫਰੇਮਿੰਗ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਧਾਨ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਕ□ਤ ਮਨੁੱਖੀ ਚਤੁਰਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਮ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਚਾਈ, ਅਨਿਆਂ ਜਾਂ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੋਧ ਵਿਧਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਮੂਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਟਿਲ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ

107. ਆਰ.ਕੇ. ਗਾਰਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਿੱਖਿਆ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਧਾਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦਾ ਇੱਕ-ਸਮੇਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸਮੇਤ ਅਧਿਕਾਰਿਤਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

108. ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵਰਕਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਨੂੰ 'ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 80-HHC(3) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਯਾਤ

ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ। ਧਾਰਾ 80-HHC(3) ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਦਾਲਤ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਚ. ਕਪਾਡੀਆ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਖੀ ਜਸਟਿਸ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਨ), ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ “21. ਕਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪਾਲਖੀਵਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 28 ਵਿੱਚ “ਮੁਨਾਫੇ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਮੁਨਾਫੇ ਹੋਣ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਵਪਾਰਕ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਨੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਨਤੀਜਾ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਿਊਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਖਰਚੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਖਰਚੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ (ਕਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪਾਲਖੀਵਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਪੰਨਾ 455 ਨੂੰ ਦੇਖੋ)। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 80-HHC ਵਿੱਚ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 80-HHC ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਧਾਨਕ ਬਦਲਾਅ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ “ਕਾਰੋਬਾਰ” ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵਰਕਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਸਾਧੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

110. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਸੀ.ਐਲ. ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ [1] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਕੀ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਲਈ 'ਨਿਰਯਾਤ ਲਾਭ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਨੂੰ 'ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ। ਨਿਰਯਾਤ ਲਾਭ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਟਰਨਓਵਰ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਉਲਝਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਨਿਰਯਾਤ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ, ਹਰਾਜੀ, ਇਸ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਅਵਾਂਛਿਤ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਕਿ

"16. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਫਾਰਮ 56-ਐਫ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਿਰਯਾਤ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਉਹੀ ਅੰਕੜਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਹੈ। [...]"

17. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 80-ਐਚ.ਐਚ.ਸੀ ਅਤੇ 80-ਐਚ.ਐਚ.ਈ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਰਚੇ ਦੀ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ' ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਾਵਾਂ 80-ਐਚ.ਐਚ.ਸੀ ਅਤੇ 80-ਐਚ.ਐਚ.ਈ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ”, ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਹਰਾਜੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੁਝ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਵਾਂਛਿਤ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

[...]

B 22. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਧੀਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ ਢੋਆ, ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਉੱਤੇ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਣਜਾਣ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਮਤਲਬ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

C 23. ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਯਾਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਅਕਾਰਜ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

E (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

F ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [4] , ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮ 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2) ਅਧੀਨ ਇੱਕ 'ਪਰਕਿਊਜਿਟ' (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿਯੋਕਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਸੈਸੀ "ਰਿਆਇਤ" ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ 'ਅਧਿਕਾਰ' ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 17(2) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਨਿਯਮ ਨੂੰ "ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨੀਚੇ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ

H “2007 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 732 ਦੀ audi alteram partem ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ, ਜਸਟਿਸ ਸੀ.ਕੇ. ਠੱਕਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ, ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ

"55. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ "ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਨੀਚੇ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ" ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਲਿਨ ਹਾਵਰਡ ਆਪਣੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੰਮ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਫੈਡਰਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਨੀਚੇ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।"

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਨਿਆਇਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"61. ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਾ ਛੱਡੇ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ "ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਨੀਚੇ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ।

[...]

65. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, 2001 ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮ 3 ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ "ਉਚਿਤ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੀਮਤ" ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰਿਆਇਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ। ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਇਆ "ਰਿਆਇਤ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ "ਉਚਿਤ ਕਿਰਾਇਆ", "ਤਰਕਸੰਗਤ ਕਿਰਾਇਆ", "ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਿਰਾਇਆ" ਜਾਂ "ਮਿਆਰੀ ਕਿਰਾਇਆ" ਸੀ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ "ਉਚਿਤ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੀਮਤ" ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਇੱਕੋ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯੋਕਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਰਿਆਇਤ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2)(ii) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ "ਪਰਕਸਿਕਵਿਟ" ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਮਿਸਟਰ ਸਾਲਵੇ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

111. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਆਇਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਵਲ ਤਬ ਹੀ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਨ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਨ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜੋ ਅਣਵਰਤੀਤ ਆਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਵਿਅਹਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੁਝ ਅਣਬਰਾਬਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਨਟਰਾਜਨ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਉਪਭੋਗ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਜੁੱਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਰਦਾਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਣਮੇਲਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਗਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ।

ਐਚ ਨਿਸਚਾਇ

112. ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

113. ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 54(3) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 89(5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਹੈ।

[ਡਾ. ਧਨੰਜ ਯੋਗੇਸ਼ ਚੰਦ੍ਰਾਚੂਦ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

(ii) ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਵੀ.ਐਲ. ਟ੍ਰਾਂਸਸਟੋਨਲੋਰੀ ਆਫਸੇਸ ਜੌਇੰਟ ਵੈਂਚਰ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ 21 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਅਸੈਸੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ** ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੈਸੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ (ii) ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 104 ਤੋਂ 111 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾ ਸਕੇ।

114. ਜੇ ਕੋਈ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ) ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate